

Nya Åland

26 OKTOBER 2009 NR 215 PRIS 2,00 €

Åland marathon goes international

SPORT. På startlinjen fanns deltagare från totalt 19 länder när Åland marathon igår avgjordes för 28:e gången.

Johanna Kahlroth från Uppsala/Åland (bilden) sopade hem damernas halvmarathon på tiden 1.31.55.

Läs mera om den internatonella succén på sporten. SIDAN 14

Övernäs högstadieskola ruttnar bort

Väntan på nya skolhuset sträcks nu ut ända till 2012 – i bästa fall

NYHETER. Övernäs högstadieskola håller bokstavligen på att ruttna bort. Limträbalkarna som bär upp hela taket har stora rötskador i de oskyddade ändarna som sticker ut och risken är överhängande för att rötan sprider sig inåt.

För tio år sedan förstärktes träbalkarna både på ut- och insidan av ytterväggarna med pelare och balkar av stål för att taket inte skulle rasa in. Sedan dess har inget hänt, utom att ritningar för ett nybygge klubbats i alla kommunala instanser – ett nybygge som

får vänta åtminstone till 2012 innan det kan påbörjas.

–I det här läget kan vi inte göra annat än att vänta och hoppas att det som sagts håller, att skolbygget står i tur efter att Trobergshemmet är färdigbyggt, säger rektor **Bengt Moliis**.

Ruttet. Träbalkarna som bär upp taket på Övernäs högstadieskola är ruttna i de oskyddade ändarna. Under dem syns stålförstärkningarna som gjordes för tio år sedan för att taket inte ska rasa in. Foto: JONAS EDSVIK

I en två år gammal inspektionsrapport sägs dessutom att risken för rörläckage i den 30 år gamla skolan är överhängande.

–Om det händer och skolan måste utrymmas så blir det inte lätt, säger stadens fastighetschef **Lasse Eklund**. SIDORNA 4-5

Segrare. HalleBerry High blev årets Unga band. Från vänster Christoph Mällinen, Anton Johansson, Jakob Sundström och Emil Grönvall. Peik Aspbäck är utanför bilden. Foto: ERKKI SANTAMALA

Melodisk pop gick hem i Unga band

NYHETER. HalleBerry Highs melodiska pop gick hem hos Unga band-juryn som korade segrare sent på lördagskvällen bland ett dusintal band.

–En efterlängtat seger, var bandmedlemmarnas kommentar efteråt.

Emil Grönvall, Christoph Mällinen, Jakob

Sundström, Peik Aspbäck och Anton Johansson var nöjda – det var tredje gången de deltog i tävlingen och första gången de vann.

Vinsten var studiotid, och killarna har en hel del egna låtar på lager.

Den som vill höra mera av HalleBerry High kan göra det på Bastun den 27 november.

Publikfavorit blev The Muffles som får den tredje inteckningen i vandringspriset.

Evelyn Joelsson i publiken tyckte att rätt band vann tävlingen.

–Absolut! Jag hejade på HalleBerry High. Sångaren kan verkligen sjunga, bandet är samspelt och låten var fin. SIDAN 10

Stallhagen måste dra tillbaka öl

NYHETER. Stallhagens buteljering av flasköl stod stilla under de två första veckorna i oktober. Efter att kunder upptäckt att ölen var grumlig och smakade illa kontaktade man Stallhagen.

Efter en genomgång av ölen fick Stallhagen dra in flaskor från butikerna och stoppa produktionen av flasköl. SIDAN 3

Stallhagens buteljeringlinje har nu genomgått en grundlig rengöring. Foto: JONAS EDSVIK

Många åkte fast i ölrazzia på stan

NYHETER. Polisen har tagit fast många minderåriga – de yngsta bara 14 år – med mellanöl och longdrinkar på stan under helgen. Tre personer har åkt fast för att ha langat alkohol till minderåriga. SIDAN 3

Grönt ljus för "Barbros papper"

NYHETER. Många socialdemokrater är skeptiska till det förslag till förnyelse av det ekonomiska systemet som avgående partiledaren **Barbro Sundback** la fram på partikongressen i lördags. Men med vissa ändringar godkändes förslaget efter lång debatt. SIDAN 13

Så vill nämnderna spara på Kökar

KÖKAR. Skolnämnden på Kökar finner det svårt att nå kommunstyrelsens mål att spara 15 procent nästa år. Genom att minska lärartimmarna från nästa höst och skära ner på materialkostnaderna har man kommit upp i 4,5 procent. Socialnämnden däremot lägger fram ett insparingspaket på 14 procent. SIDAN 5

kultur

8

Nalle Valtiala är bokaktuell på PQR. Nyan träffade honom på bokmässan i Helsingfors.

folk

12

Nina Granqvist var ordförande i kommittén som ordnade den stora ÅAB-festen i lördags.

folk

12

Frisören **Birgitta Lundin** var med och tog emot vid inflyttningsfesten i Alandia Tradehuset i fredags.

åland 24 ikväll

Nyheter och Trål i repris.

VILL DU BLI MEDLEM I ÅLANDS NYKTERHETSFÖRBUND R.F?

www.nykter.ax Betala 5€ till 557804-528478 tel. 13 979

DraPå lakan i olika färger och storlekar

från
9,50

Frottéhandukar i olika färger och storlekar

från
1,60

Vi försätter och fyller på med nya varor

Belagd: Grytor, kastruller, wook-traktör- och stekpannor i gjuten aluminium och Titanium belägg

Stekpannor från
17,80

KASTRULLER från
24,30

Förvaringsboxar från
3,10

Kontorstol
52€

Gårdslykta
66,60

LyxRya till otroliga priser

Ett parti uppdelat på 2 st leveranser

133X190
159€
ord.pris 390€

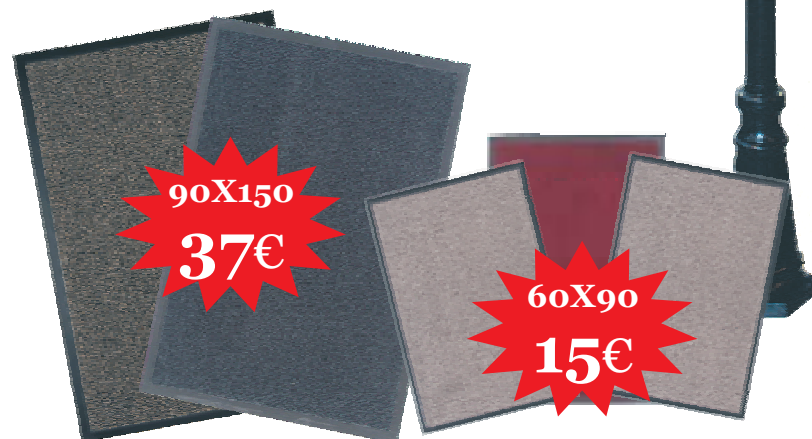
160X230
240€
ord.pris 570€

Rund 80 cm
37€
ord.pris 92€

Rund 160 cm
135€
ord.pris 345€

Rund 200cm
215€
ord.pris 545€

Absorberingsmattor
för höstvädret

90X150
37€

60X90
15€

Kalix klaffbord

I väntan på skolskjutsen

Wilhemina

Wilhemina: Vit eller svart bord med ekbetsat skiva 160+40x90 och med 6 st stolar

NU 596€

Kalix klaffbord: Ekbetsat klaffbord 120+35x75 +med 4 st stolar ord.pris 480€

NU 330€

450€

– ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET-NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19. **Lördag Söndag 11-16**

tel. 17 570 fax 17 581

Lövuddsvägen, Möckelö (vid flygfältsrondellen)

NR-mötet. Tidigare trafikministern Runar Karlsson (C) var en av dem som höll ett anförande under NR:s generaldebatt i samband med öppnandet av förra årets session. Karlsson deltar i år igen, den här gången som lagtingspolitiker.

Arkivfoto: GUNNAR WESTERHOLM

Östersjöstrategin dryftas vid NR-möte

Den här veckan håller Nordiska rådet sin 61:a session. Temat är Norden och EU. En stor åländsk delegation deltar i mötena som hålls i Stockholm.

På agendan står också ett fördjupat nordiskt utrikes- och försvarspolitiskt samarbete, den kommande Östersjöstrategin och samarbetet för att minska gränshinder.

Mötet öppnar i dag med en debatt om det stora klimat-toppmötet som kommer att hållas i Köpenhamn i december. Imorgon är det dags för inledningssessionen där ledande politiker från hela Norden möts.

Parlamentariker samlas

I det officiella nordiska samarbetet i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet samarbetar Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige och de självstyrande områdena Färöarna, Grönland och Åland.

Hundratals nordiska parlamentariker och ett stort antal regeringsmedlemmar från alla de nordiska länderna och självstyrelseområdena kommer att delta i sessionen. Inbjudna är också ett stort antal gäster från de baltiska länderna, från Ryssland och andra delar av världen.

Åländska representanter

Ålands delegation i Nordiska rådet består av lagtingsledamöterna **Fredrik Karlström** (Ob), **Runar Karlsson** (C) och **Johan Ehn** (FS), samt delegationssekreteraren **Niklas Slotte** och byråsekreterare **Maj Falck**.

Landskapsregeringen representeras av lantrådet **Viveka Eriksson** (Lib), vice lantrådet **Britt Lundberg** (C), trafikminister **Veronica Thörnroos** (C), social- och miljöminister **Katrin Sjögren** (Lib) och kansliminister **Roger Eriksson** (Lib).

Delar gör även informationssekreterare **Gunnar Westerholm**, utbildningsavdelningens chef **Rainer Juslin**, byråchef **Jan-Ole Lönnblad**, förvaltningschef **Arne Selander** och **Åsa Juslin**, direktör för Nordens institut på Åland.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

Dålig öl tvingade Stallhagen att stoppa produktionen

Rena. Vd Stefan Blomqvist menar att det inte är flaskorna som är smutsiga utan att det troligen är själva buteljeringsanläggningen.

Stallhagens buteljeringslinje stod stilla under två veckor. Kunder har köpt grumlig öl som smakat illa och Stallhagen blev tvungna att dra tillbaka flaskor från butikerna och stoppa produktionen av flasköl.

–Det gör ont att kunder som har tilltro till oss fått dålig öl i flaskorna, säger vd Stefan Blomqvist.

Det var från slutet av vecka 40 till slutet av vecka 42 som Stallhagens buteljeringslinje stod stilla för grundlig rengöring. Efter att en kund hade köpt grumlig och illasmakande öl i slutet av september åkte man från Stallhagen ut till den aktuella butiken för att kontrollera ölen.

Man trodde först att den dåliga kvaliteten enbart gällde flaskor som tillverkats en viss dag. Man plockade igenom ölen som fanns i lager och den såg bra ut och smakade bra så man fortsatte att buteljera som vanligt.

–Vi kontrollerade och plockade bort öl som produ-

cerats den aktuella dagen från butikerna, säger Stefan Blomqvist.

Efter ett tag upptäcktes fler dåliga buteljer som fyllts på olika dagar. Då insåg man att det något måste ha hänt i produktionen.

–Eftersom det inte var något fel på fatölen utan enbart flaskölen antog vi att det var i buteljeringsprocessen något var fel, säger Blomqvist.

Grundlig rengöring

Man stoppade därför buteljeringslinjen under två veckor för grundlig rengöring. Anläggningarna tvättas normalt före och efter varje buteljerings, ungefär fyra till sex gånger i veckan, och Blomqvist kan inte svara på varför ölen blivit infekterad just nu. Nu gjorde man en mer grundlig rengöring, packningar byttes ut och nya slangar har köpts in.

För Stallhagen innebär inte indragningarna och produktionsstoppet någon större ekonomisk förlust. Det var relativt små mängder som drogs in, och mängden öl som fanns

kvar i lager och måste förstöras tar man igen genom att buteljera mer under en period.

–För oss är det en droppe i havet. Det tråkiga är att kunder har hunnit köpa ölen och det gör ont hos oss när kunder som har tilltro till oss fått dålig öl, säger Blomqvist.

Han är ändå tacksam över att de som köpt den grumliga ölen kontaktat honom direkt och informerat om problemet.

–Det ger ett uns av glädje att de har varit så angelägna om att vi ska få vetskap om det här. Men vi vet ju inte hur många andra som fått dålig öl och inte hört av sig, det är jobbigt.

Blomqvist ser gärna att de som har köpt grumlig Stallhagenöl hör av sig så att de kan kompenseras.

Ser över rutiner

Buteljeringslinjen köptes 2005 och hade ett fall av infektioner i början. Sedan dess har man inte haft några problem förrän nu. Blomqvist betonar

Nya. Slangarna som pumpar in ölen har bytts ut.

att det sannolikt inte är flaskorna som är smutsiga.

–Vi köper alltid nya flaskor direkt från fabriken. Vi tvättar inte flaskor och återanvänder.

Nu måste Stallhagen se över sina kvalitetsrutiner. Vanligtvis skickar man i väg stickprov av ölen för analys, nu får man kanske börja göra det lite oftare.

–Man lär sig något nytt varje gång något händer, säger Blomqvist.

Den dåliga ölen och det som satts på flaska efter tvätten har nu skickats till statens forskningscentral VTT för analys och jämförelse. Svar väntas komma under veckan.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Alkoholrazzia bland ungdomar

Polisen haffade många minderåriga med öl, longdrinkar och starksprit på stadens gator på fredagskvällen och natten. De yngsta var 14-år.

Tre 14-åringar togs på fredagskvällen mellan 21.30 och 22 på Storgatan och Nygatan. En hade sju longdrinkar, den andra fem mellanöl och vodka och den tredje tre longdrinkar. Senare på fredagskvällen togs en 16-åring

med två mellanöl på Styr-mansgatan.

Vid tvåtiden natten mot lördagen togs en 16-åring som hade tre burkar long drink och en öppnad halvliter med Koskenkorva på Strandgatan. Samtidigt blev en 17-åring fast med tre mellanöl på Styr-mansgatan.

Under natten till lördagen togs en 17-åring med åtta mellanöl vid Bussplanskiosken och en 17-åring med fyra longdrinkar på Strandgatan.

På lördagskvällen fortsatte polisen sin razzia. På Servicegatan togs två minderåriga vid 22.30-23-tiden, den ena med elva och den andra med tre mellanöl. I samma veva åkte en annan ung person fast på Styr-mansgatan för att ha innehaft två longdrinkar.

Två personer togs för att ha långat alkohol till minderåriga i Mariehamn på fredagen. Ytterligare en person åkte fast för att ha långat alkohol till en minderårig på lördagen. (ao)

Hällde ut. Det var inte bara öl, utan även starksprit och longdrinkar som polisen tog av minderåriga på fredagskvällen. Foto: ERKKI SANTAMALA

Pengar för nybygge tidigast 2012

Under tiden ruttnar skolan

Järnring. Sedan tio år tillbaka stagas Övernäs högstadieskola upp med balkar och tvärsålar av stål. Limträbalkarna som bär upp taket har ruttnat i ändarna och hur långt inåt i taket rötan har spridit sig i dag vet ingen. Rektor Bengt Moliis har väntat i årtal på ett nytt skolhus.

Rektor Bengt Moliis hinner gå i pension innan den nya högstadieskolan – som har varit på tal i decennier – ens börjar byggas.

Under väntetiden ruttnar limträbalkarna som håller taket uppe.

De 244 högstadieeleverna som går i skolan tänker knappast på de vita stål balkarna och tvärsålar som omger huset på utsidan längs alla ytterväggar och som har sina motsvarigheter på insidan. Balkarna har funnits så länge att de vid det här laget ser ut att vara en del av den ursprungliga arkitekturen.

Förstärker taket

Så är det inte. Balkarna kom till under två somrar för tio år sedan när risken var uppenbar för att limträbalkarna, som går genom huset, skulle ruttna så pass att taket kunde ramla in. Träbalkarna hade lämnats oskyddade när huset byggdes.

Sedan dess har inga reparationer gjorts på huskroppen. I många år har planeringen av ett nytt skolbygge pågått, och i väntan på det har staden avvaktat med större reparationer.

–Invändigt har huset förstås genomgått renoveringar, även om fönstren är original och också linoleumplattorna på golven. Plattorna har varit förunderligt hållbara, säger rektor **Bengt Moliis** som job-

Provisorium. Enligt hörsågen byggdes Övernäs högstadieskola som ett provisorium för snart 30 år sedan.

Foto: ANNA SJÖSTRAND (prao)

bat i skolan sedan 1978.

Han har, som många andra, under alla år hört att skolan kom till som ett provisorium när den hastigt byggdes i början av 1970-talet vid övergången till grundskolesystemet.

Men fortfarande står skolan kvar – om än i ruttnande skick – och den enda större reparationen innan förstärkningsbalkarna restes var att filttaket på det platta taket lades om i början på 1990-talet.

–Före det läckte taket när det regnade. Efter omläggningen har det i alla fall hållit tätt.

Den gången var det nära att skolan hade renoverats, fått brutet tak och en tillbyggnad på mitten.

–Men stan sparade ju mycket pengar, cirka 3 miljoner mark, på att bara lägga om taket i stället.

Ni har inte hittat mögel här nånstans?

–Det har gjorts mögelundersökningar i skolan, men inget har hittats.

Stora hål

Vi tittar på balkändarna runt huset. Enligt rektorn påpekades det redan i byggskedet att rötrisen var uppenbar i och med att balkändarna lämnades oskyddade för väder och vind när huset byggdes.

Det ser inte vackert ut. I en del balkändar finns det stora hål. Färgen flagar överallt eftersom underlaget är murket.

Orkar ni fortfarande hoppas på en ny skola?

–Vi kan inte ge upp hoppet. Från stans sida har man sagt att skolbygget står i tur när Trobergshemmet är färdigt.

Också andra byggen har nämnts efter Trobergshemmet: Ett nytt servicehus för äldre i södra staden, ett nytt Nyängens daghem, Ålandsvägens ombyggnad.

–Nu finns det i alla fall en ritning för hur nya skolan ska byggas och byggbeslutet har fattats i fullmäktige. Det är ett bra och uppskattat förslag till skolhus för samtliga årskurser 1-9 med alla elever under samma tak. Vi kan inte göra något annat än att vänta på att det ska förverkligas.

Som en passionsfrukt

Bengt Moliis går i pension 2011 och får alltså inte ens uppleva byggstarten. Det blir hans efterträdare som får ro i land projektet.

Men han har formulerat sin egen ståndpunkt som han brukar dela med sig av till elevernas föräldrar:

–Jag brukar skoja och säga att skolbyggnaden är som en passionsfrukt – inte så vacker utanpå, men med gott innehåll!

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Spricka. Sprickan i golvet i ett av klassrummen har funits "hur länge som helst". Plattorna har bytts ut vid något tillfälle, men sprickan har kommit tillbaka. I bakgrunden sitter läraren Monica Johansson.

Risk. För varje dag som går ökar risken för rörläckage i Övernäs högstadieskola, konstaterar stadens fastighetschef Lars Eklund.
Foto: ANNIKA ORRE

Stadens fastighetschef
Lars Eklund:

Det mest akuta fixas i väntan på nybygget

Sedan tio år tillbaka fixas bara det mest akuta på Övernäs högstadieskolas byggnad.

Problemet är att mycket börjar bli verkligt akut – inte bara de ruttnande takbalkarna utan också rör- och elsystemen.

Lars Eklund har tillträtt posten som fastighetschef i Mariehamns kommun nyligen, men han har redan hunnit märka att skolbyggen tenderar att skjutas framåt i tiden i konkurrensen med andra projekt.

–Det tog många år innan beslutet fattades om den pågående ombyggnaden av Ytternäs skola. Nu byggs matsalen och köket ut och till nästa läsår ska skolan byggas ut med fyra nya klassrum.

Också han har uppfattningen att nya Övernäs högstadieskola står i tur när Trobergshemmet är klart.

–Under de senaste tio åren har bara det mest akuta gjorts i väntan på nybygget.

Det är mycket som borde åtgärdas: Ventilationsystemet borde bytas ut, vattenrören som är ingjutna i golven kan springa läck när som helst, asbest finns i rörisoleringar i källaren, elsystemet fyller inte dagens krav på säkerhet. Asbest kan också finnas i gamla golvmattor.

Inte vackert. De ruttnande balkändarna som omger skolan är inte vackra. Än värre är att rötan förmodligen sprider sig inåt i taket ju längre tiden lider.

Rörläckage är skräckscenariot.

–Om det skulle hända så måste skolan utrymmas. Då blir det stora problem.

Men taket ramlar i alla fall inte ner över elever, lärare och andra som jobbar i skolan, förutspår han – tack vare stålförstärkningarna som gjordes i slutet av 1990-talet.

–Limalkarna bär upp hela taket, och utan förstärkningar så hade det funnits risk för takras. Det är märkligt att man lämnade balkändarna så oskyddade. Med ett litet skärmtak ovanför så hade det fungerat utmärkt.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

BAKGRUND/ ÖHS

■ Skolan byggdes 1972-73 enligt ritning av arkitekterna Elma och Erik Lindroos, Helsingfors.

■ Norra flygeln byggdes till 1979 efter stadsarkitekt Folke Wickströms ritning.

■ 1988 lades ny filt på det platta taket.

■ 1999 och 2000 förstärktes taket med stålbalkar på ut- och insidan av ytterväggarna.

■ 2006 kom projekteringskommittén för nya ÖHS med sin slutrapport där det vinnande förslaget till nybyggnad, "Ströget" presenterades.

■ Ströget innebär en tillbyggnad på drygt 3.400 kvadratmeter norr om Idrottsgården som binds ihop med Övernäs skola via en inglasad korridor. Matsalen byggs i den tidi-

gare simhallsflygeln som får en ny våning ovanpå.

■ När nya skolan tas i bruk rivs gamla ÖHS.

■ I november 2007 beräknades kostnaden för nybygget till 10,6 miljoner euro, inklusive utbyggnad av bowlinghallen och fritidshemmet Kråkan.

■ 2007 såg tidtabellen ut så här: Arkitektupphandling hösten 2007, ritningar och projektering våren 2008, anbudsgivning hösten 2008, byggstart våren 2009 och inflyttning hösten 2010.

■ I augusti 2008 föreslog skoldirektören att projektet genomförs så att allt är klart i god tid till skolstarten 2011.

■ Stadens ekonomiplan hösten 2009 visar att pengar till bygget budgeteras tidigast 2012.

Nu pressar Kökar sin budget

Skola, äldreomsorg och avloppsrening berörs

KÖKAR. Minskade undervisningstimmar, tjänster som inte tillsätts och personal som solidariskt går ner till deltid för att undvika permitteringar.

När nämnderna har fått i uppdrag att spara 15 procent i nästa års budget är det många som påverkas. Snart läggs förslagen fram för kommunstyrelsen.

I slutet av september skrev Nyan att Kökar kommunstyrelse gett de tre nämnderna i uppdrag att se över hur kommunens verksamheter kan spara 15 procent jämfört med årets budget. Bakgrunden är den ekonomiska kris som kommunen befinner sig i.

Kommunstyrelsen vill på det här sättet visa på allvaret i det ekonomiska läget samt sätta press på sektorerna att få ner utgifterna.

Nu har nämnder och personal vänt och vridit på de alternativ som finns.

Tagit på allvar

Socialnämndens ordförande **Christian Pleijel** säger att de anställda jobbar enligt avtalsstyrda löner och många av verksamheterna är lagstadgade. Spararbetet har varit en utmaning.

–Vi är oerhört bundna.

Han tycker att nämnden tagit sin uppgift på allvar.

–Vi har en väldigt bra socialnämnd på Kökar. Man är öppna och har vågat diskutera vilka möjligheter som finns att spara. Man sätter sig inte med armarna i kors och säger att det inte går.

Skär ner 100.000

Budgeten för 2009 var 749.000 euro. Nästa år är ramen satt till 644.000 euro. Personalen har involverats i processen och har kommit med egna förslag medan socialnämnden i sin tur har sett över hela verksamheten.

–Vi har förankrat förslagen och det finns en acceptans för dem. Tillsammans har vi hittat sparförslag på 14 procent.

Socialkansliet sparar bland annat genom att semesterpengarna omvandlas till ledighet.

–Det blir mindre arbete gjort men vi tror att det klarar sig ändå.

Dessutom kommer nämnden att skära ner sina arvo-

Spartider på Kökar. Äldre- och barnomsorgen kommer att påverkas om det blir verklighet av de föreslagna sparåtgärderna på Kökar. I kommunens strävan att försöka få en budget i balans vänds och vrids det på alla möjligheter att minska utgifterna, berättar byggnadstekniska nämndens ordförande Bo Ponthin, skoldirektör Kerstin Lindholm och socialnämndens ordförande Christian Pleijel.

den med 15 procent.

Gullåsenplatserna är kostsamma för kommunen och kommer att vara så även nästa år.

–Där sparar vi ingenting.

Ner i arbetstid

Inom barnomsorgen har personalen själva lagt fram ett förslag.

–De tre anställda går ner 20 procent vardera i arbetstid.

Ställde ni som ultimatum att någon annars får gå?

–Vi ställde aldrig kravet men de kände kanske att det kunde ha blivit så.

Föreståndaren slutar

På omsorgshemmet Sommarängen har man under ett års tid haft en föreståndare med sjukvårdskompetens anställd.

–Vi avbryter det försöket. Istället kommer en i personalen att ta på sig föreståndarposten på halvtid. På det sparar vi 41.000 euro i året.

Dessutom införs kostnadstak för vikarier och extrapersonal. Kostnaderna för närståendevård har redan i år minskat betydligt.

–Vi sparar åtta procent.

Ytterligare sparkrav

På sikt tror Christian Pleijel att minskade skatteintäkter kommer att leda till ytterligare sparkrav. Därför är det viktigt

att samtliga nämnder nu går in för att verkligen försöka nå de 15 procenten, understryker han.

–Det här är inte vårt sista sparprogram. Vi måste våga spara för att få kommunens ekonomi i balans.

Men skolenämnden har endast kommit upp i sparåtgärder på 4,5 procent–eller 21.700 euro av de totalt 72.000 euro som motsvarar en nedskärning på 15 procent.

–Vi föreslår inbesparingar först från näst höst då det här läsårets schema är färdigt och arbetsplanen godkänd, säger skoldirektör **Kerstin Lindholm**.

Färre timmar

Skoldirektörens förslag är att tre av fem lärare går ner till deltid, något som lärarna enligt Lindholm accepterat. Lärartimmarna föreslås totalt minska med sju timmar per vecka.

–Årskurserna slås ihop, det kan bli fråga om 3-4 nivåer samtidigt.

Då skolan har 30 elever bör grupperna ändå inte bli alltför stora.

–Men läraren får mindre tid att hjälpa enskilda elever.

Genom att minska på materialkostnaderna sparas cirka 5.000 euro. Bibliotekarien ska, föreslås det, ta ut sin se-

mesterpenning i ledig tid.

–Och så blir det färre vikariatstimmar under hennes semester vilket innebär att öppettiderna kommer att ses över, säger skolenämndens ordförande **Camilla Nordberg**.

Skjuter på projekt

Ordförande **Bo Ponthin** säger att sparkraven för byggnadstekniska nämndens del mycket handlar om att skjuta planerade projekt på framtiden.

–Avloppsreningsverket i Hellsö föreslås skjutas fram två år.

Men det innebär risker.

–Vi får bara hålla tummarna för att vårt gamla reningsverk håller ihop. Meningen är att det ska renoveras 2014.

Ett annat förslag är att inte tillsätta tjänsten som kom-muntekniker. Det skulle ge en inbesparing om 40.000 euro i året.

Byggnadstekniska nämnden kommer att träffas ytterligare för att diskutera sparfrågorna.

–Det här är inte lätt. Vi kan ju inte ta död på hela verksamheten men allt vi kan och vågar skära i kommer vi att genomföra, säger Bo Ponthin.

Inom kort kommer kommunstyrelsen att diskutera förslagen.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Falsklarm från Finströms kyrka

■ Två gånger på fredagskvällen gick brandalarmet i Finströms kyrka, kl 21.00 och 23.50.

Finströms FBK ryckte ut och kunde båda gångerna konstatera att larmet utlöst av okänd anledning.

På lördagseftermiddagen började brandvarnaren tjuta i ett hyreshus på Sandåsvägen. Troligen på grund av ett tekniskt fel på brandvarnaren.

Nära midnatt på lördagen kom larm om brand i rishög vid ÅCA. Jomala och Gottby FBK ryckte ut, men det var fråga om kontrollerad bränning. (ms)

Falsklarm. Två gånger på fredagskvällen ryckte Finströms FBK ut till kyrkan.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Nina Smeds

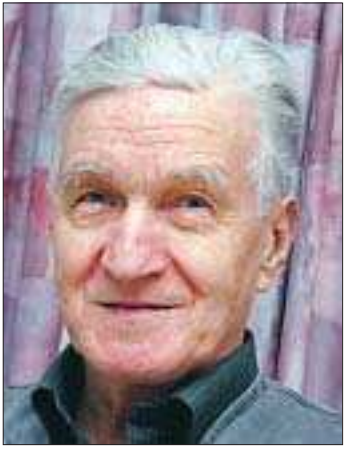
Epost: nina.smeds@nyan.ax
Telefon: 528 406

familjen

Dagens namn

AMANDA, NINA, NINNI

Gratulerar 80 år

HOLGER KALMAN

Namn: Uno Holger Kalman.
Född: Den 31 oktober 1929 i Kökar Finnö.

Bor: På samma ställe.

Gör: –Det är lugnt här. Fiskar gör jag inte längre, för det finns inget att fiska, säger jubilaren.

I unga år var han till sjöss. Sedan skötte han familjens jordbruk, jobbade på skärgårdsfärjor och var i 12 år kantor i Kökars församling.

Familj: Frun **Ragnhild**, tre barn och sju barnbarn.
Födelsedagen: Firas senare. Frun fyller jämnt i maj, och paret tänker ha en gemensam födelsedagsfest i sommar när alla barn med familjer kan vara på plats.

Döda

KALLE KARLSSON

Måndagen den 19 oktober avled **Karl Alf "Kalle" Karlsson** i Jomala vid en ålder av 83 år.

Han var född den 30 januari 1926 i Finström Ämnäs, men växte upp i Lemland.

Kalle Karlsson blev något av en mångsysslare och jobbade bland annat som slaktare. Han arbetade även vid olika gårdar i Jomala med bland annat snickeriarbete, skogshuggning och målning.

Kalle var ett stort original och han blir ihågkommen som en mycket hjälpsam person som ofta ställde upp för andra, även om han själv hade haft ett hårt liv.

Han följde noga med vad som hände och skedde på Åland genom tidningarna och kände alla.

Kalle beskrivs som en mycket försynt person, men samtidigt var han utrustad med en stor portion humor.

Sörjande är en kusin med familj samt många vänner.

In memoriam

MINOU TAHER

Torsdagen den 8 oktober förlorade Bahaisamfundet i Mariehamn en trogen medlem. **Minou Rose-Marie Margareta Taher** var född 26 maj 1934 i Teheran, Iran. Efter några år flyttade familjen till Finland eftersom moderns härkomst var härifrån. Vid världskrigets utbrott skickades Minou som krigsbarn till Husqvarna i Sverige. Hennes yngre bror var för sjuk för att följa med och dog kort därefter.

Efter världskrigets slut kom Minou tillbaka till Finland. Efter ett tag flyttade hon som ung till USA och arbetade några år där. På 60 talet kom hon tillbaka till Finland och började jobba för Rundradion.

År 1968 kom hon kontakt med Bahaireligionen via ett tv program och kort därefter anslöt hon sig till bahaisamfundet i vilken hon var aktiv till sina sista dagar bland annat som medlem i lokala rådet i Helsingfors, Villmanstrand och Mariehamn.

1993 flyttade Minou och hennes mor **Rose-Marie** till Åland, och med undantag av en kort tid efter hennes mors död bodde Minou i Mariehamn till sina sista dagar.

Hennes stora intresse var samfundslivet, människor, djur och natur samt dans, konst och kultur.

I början av juli fick hon besked om sin sjukdom som till slut besegrade henne efter en kort men modig kamp i närvaron av sin syster, systerdotter och vänner.

Hennes begravning skedde i Helsingfors den 24 oktober i stillhet. Sörjande är hennes syster **Gitta** med familj samt alla hennes vänner på Åland och i Helsingfors.

Bahaisamfundet på Åland

Emmaus julförberedelser är i gång

Klappat och klart. Julklappsutdelning i Anyksciai.

Foto: EMMAUS

På Emmaus har man redan börjat förbereda sig för julen. De baltiska länderna står som vanligt mottagare till julklappar.

Bland annat har en grupp "stickande damer" på Föglö skickat in över 1.000 plagg som enligt deras önskemål ska skickas till Baltikum. Sändningen består av 842 par sockor, 158 st tröjor, 42 par vantar, 2 halsdukar och 1 st mössa.

–Damerna i Föglö representeras genom **Charlotta Englund**, som år efter år samlar ihop allt som damer-

na stickar och sänder till oss, skriver arbetsledare **Britt-Marie Lundberg** vid Emmaus i ett pressmeddelande.

Två lådor har redan sänts till Lettland med **Sune Häggblom**. Resten skickas i omgångar till hjälpbehövande i Baltikum.

På Emmaus fortsätter man traditionsenligt att samla in julklappar som sedan sänds till Litauen. De delas ut till institutioner, barnhem och för andra året även till pensionärer. I fjol sände Emmaus ner över 2.300 paket till Litauen. Sändningen avgår den 11 december. (ns)

Värmande gåva. Anushka-Ana Jemelina, född 1916, passar bra i den nya tröjan från Åland.

Foto: EMMAUS

Annonsera i den tidning du själv läser!

UNDANBEDES

All eventuell uppvaktning

undanbedes

vänligen

Per-Jan Lindblom

DÖDA

Vår kära

Sirkka Ilona Manelius
f. Paakkunainen

* 6.8.1932
† 18.10.2009

*Frid viskar träden
kring huset Du älskat
Färväl bugar blommorna
Du vårdat så ömt
Tack kvittrar fåglarna
som var morgon Dig hälsat
Tyst sjunger vinden
ett ömt färväl.*

**Ralf-Erik och Kristina
Fredrik, Emilia,
Simon och Ludvig**

Sofi och Sanne

Vila i frid Farmor

Jordfästningen äger rum i Jomala kyrka fredag 30.10 kl. 11.00.

GRATTIS

*Hej alla vänner
och dom jag känner!*

Lördag 31 oktober kl 18.00 till Solhult ungdomslokal på Töftö Ni bör dra. Första vägskalet efter färjan till höger ta.

Där på Stormskärs fisksoppa + kaffe och tårta vi bjuder. En och annan danston också ljuder. Ni får umgås och sjunga och på dansgolvet känna Er unga. Blommor och presenter av varje sort, det kan Ni helst glömma bort.

Välkomna

Ingalis

Kom ihåg

■ ■ ■ ABFs motionsgymnastik:

Måndagkvällar kl 18.30 i Strandnäs skola (norra) för alla som vill röra på sig. Ledare: Sinikka Östberg/Tracy Nyholm. Ingen förhandsanmälan behövs. 4 euro/gång.

■ ■ ■ **Folkdansarna på Åland:** Nästa dansövning är tisdag 27.10 kl 18.00 i Alandica.

■ ■ ■ **Fri från narkotika:** Träff för anhöriga och närstående till narkotikamissbrukare 26.10 kl 19 på föreningskansliet. Pernilla Lindroos från företaget Insidan inleder och talar om självkänsla.

■ ■ ■ **Power Club & Teen Smart:** Mega Disco 13.11. Alla åk 4-6

välkomna! Medlemmar gratis, icke medlem 5 euro eller bli medlem på plats och få gratis entré. Se hemsidan för mer info www.aland.net/powerclub.

■ ■ ■ **Power Club & Teen Smart:** Måndagsklubben på Tvärsan körs följande datum: 26/10, 9/11, 16/11, 23/11, 7/12, 14/12.

■ ■ ■ **Steinerpedagogikens vänner:** Månadsträff måndag 26.10 kl 18. Plats Skarpansvägen 21 B.

■ ■ ■ **Ålandsforskarna:** Månadsmöte tisdag 27.10 kl 13.30 i Ålands Museum. Naturvårdsintendent Jörgen Eriksson håller föredrag om skyddad natur på Åland.

■ ■ ■ Ålands hyresgästförening:

Höstmöte torsdag 29.10 kl 19.00 i Ålands hotell-restaurangskola med stadgeenliga förhandlingar. Mia Hanström informerar om kursutbudet i ABF-Ålands regi. Diskussion och samvaro.

■ ■ ■ **Ålands hälsoalternativ:** Höstmöte Röda Korsgården onsdag 4.11 kl 19.00. Se kallelse på vår hemsida www.aha.ax

■ ■ ■ **ÖSUF:** Månadsmöte på Högtomt tisdag 27.10 kl 19.00. OBS! Du kommer väl ihåg danskursen på Högtomt fredag 23.10 kl 19.00-20.30, lördag 24.10 kl 10.00-13.30 och söndag 25.10 kl 10.00-13.30.

OBS! Det händer

MÅNDAG 26.10

NÖJE

■ ■ ■ **Arkipelag nattklubben** kl 22.00. Bar-dj.

TISDAG 27.10

BABYCAFÉ

■ ■ ■ **Lemland Valborg** kl 10.00-12.00. En mysig sång- och pratstund för dej som är hemma med bebis.

BOKCIRKEL

■ ■ ■ **Lappo bibliotek** kl 19.10. Bokcirkel.

FÖREDRAG

■ ■ ■ **Ålands museum** kl 13.30. Naturvårdsintendent Jörgen Eriksson håller föredrag om skyddad natur på Åland, i samband med Ålandsforskarnas månadsmöte.

MAGI

■ ■ ■ **Alandica** kl 19.00. Joe Labero show. OBS! Slutsålt på förhand.

NÖJE

■ ■ ■ **Arkipelag nattklubben** kl 22.00. Bar-dj.

STICKCAFÉ

■ ■ ■ **Jomala Rönngården** kl 18.00-20.00. Stickcafé för alla.

TV

■ ■ ■ **FST5** kl 21.00 (även onsdag kl 17.25 och kl. 23.00). Sportmagasinet om bland annat fotbollsdomaren Tony Asumaa. Så här presenteras innehållet: Det största en idrottare drömmer om är väl medverkan i en OS-, VM- eller EM-final. Den önskan gäller också för en del av domarkåren. Fotbollsdo-

maren och doktoranden Tony Asumaa från Lemland på Åland är en av dem som hör till de 48 domare som av UEFA utsågs att regelbundet döma i årets Europaliga. 41-åriga Tony känner sig ibland som helproffs, ibland som glad amatör. Frustreras över tanken att antagligen aldrig få döma en VM-final. Det har däremot Kaj Wallén gjort hela nio gånger. Bandydomaren och bilförsäljaren, som idag, som 50-åring, hoppas på en tionde och sista VM-final i vinter. Vilka målsättningar och drömmar hyser då handbollsdomaren Peter Sundell, som tillsammans med Päivi Mitrunen bildar något så unikt som ett mixed domarpar i handboll.

VERNISSAGE

■ ■ ■ **Ålands konstmuseum** kl 18.00. Teckneutställning-

en Combined Lines öppnas av författaren Erik Eriksson. Deltagande konstnärer: Maria Bajt, Peter Ern, Åse Frid, Guy Frisk, Klara Krita-lova, Juha Pykäläinen, Johan Scott, Per Silén, Kurt Simons och Katja Syrjä.

JUST NU

LOPPMARKNAD

■ ■ ■ **Antikvariat Pierre, Köpmansgatan 11.** Öppet måndag–fredag kl 10–17 (torsdagar till 19), lördag 11–14.
■ ■ ■ **Cirkeln/Emmaus loppmarknad, Köpmansgatan 11.** Öppet måndag–fredag kl 10–17 (torsdagar till 19), lördagar 11–14.
■ ■ ■ **Fyndhörnan i Godby.** Öppet torsdag och fredag kl 16–19, lördag 10–16.

Rädda Barnen sänder akuthjälp till Lettland

Akutsändning på väg. Lasse Lindholm och Mia Forsberg är beredda att köra ner en hjälpsändning till Zemite i Lettland. Med bistånd från åländska företag kan man föra ner det som man hoppas att den åländska allmänheten skänker. Foto: JONAS EDSVIK

Via sina kontakter i Lettland fick Mia Forsberg och Lasse Lindholm veta hur den försämrade ekonomiska situationen i landet drabbade befolkningen.

De tog initiativ till en akut hjälpsändning från Rädda Barnen på Åland och den 19 december rullar en fullastad lastbil till Zemite.

Trots att Rädda Barnen avslutade verksamheten med regelbundna hjälpsändningar till Lettland har situationen i landet försämrats så pass dramatiskt att man nu planerar in en akutsändning till Zemite före jul.

Initiativet kommer från Mia Forsberg och Lasse Lindholm, men även familjer och den skola Rädda Barnen samarbetar med har gjort förfrågningar.

– Mia Forsberg och Lasse

Lindholm är frivilliga som jobbar mycket för Rädda Barnen och har kört många hjälpsändningar till Lettland, berättar Janina Björni, verksamhetsledare för Rädda Barnen på Åland.

Genom sina kontakter i Lettland har Forsberg och Lindholm fått information om hur situationen är. I Lettland har år 2009 fört med sig sänkta löner, arbetslöshet och minskade anslag till skolorna. Lärarnas löner till exempel har sänkts med ibland upp till 50 procent. Allt detta drabbar även barnen.

Stöd för skollunch

Rädda Barnen på Åland har fortsättningsvis gett ekonomisk stöd till skolan i Zemite, för att alla barnen ska kunna äta skollunch.

– Men nu är läget illa, säger Björni. Vi är tillbaka där vi började.

Rädda Barnen kan med hjälp av åländska företag skicka iväg en hjälpsändning, medan man hoppas på allmänhetens hjälp att samla in varor som kläder, skor och skolmaterial i första hand. Också julklappar tas emot. Sändningen går den 19 december.

Mia Forsberg och Lasse Lindholm transporterar sändningen till Lettland och firar även julen där.

För julklappar gäller att man skriver på en lapp om det är till en pojke eller flicka och vilken åldersgrupp.

– Gärna inte kläder, säger Björni. Det kan vara papper, pennor eller pysselsaker. Det är ju så i Lettland att familjerna själva måste stå för skolmaterial så om de får hjälp med det kan de spara pengarna till mat.

Respekt för mottagaren

Björni betonar också att man

ska ha respekt för mottagaren och tänka på att kläderna man skänker ska vara värda att skicka till Lettland och att de ska kunna användas en tid.

Rädda barnen ordnar fem insamlingstillfällen. Fem torsdagar i rad med början den 5 november klockan 18-20 tas paketen emot vid Röde Orms garage på Skrapgränd (vid Tillfallets gamla lokaler) vid Lemlandsvägen.

– Vi har begränsade möjligheter att vika och packa om, så vi ber att man packar själv i hanterbara lådor eller sopsäckar. Helst inte i plastkassar för det försvårar arbetet.

Har man något man undrar över kan man kontakta Rädda Barnens kansli.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

HOPPETS STJÄRNA

Hoppets Stjärnas årliga julpaketinsamling drar igång tisdag 3 november och pågår t.o.m. onsdag 18 november. Under denna period tas julpaket emot tisdagar och onsdagar kl 18.00-20.00 och lördagar kl 11.00-14.00 på Storgatan 10 (OBS! Ingång från gården!) Julpaketen delas ut bland barnfamiljer och äldre som är i stort behov av hjälp i Lettland och Litauen. Barnpaketen förmedlas till barn på institutioner och barn i fattiga familjer i dessa länder. Julpaketen kan förslagsvis innehålla torra matvaror (ris, pasta, mjöl, socker, konserverad frukt osv.), julpynt, hygienartiklar, skolmaterial, sportartiklar, tåliga leksaker, pussel mm. Barnpaketet kan innehålla godis (ej lakrits), russin, leksaker, sportartiklar, rit- och skolmaterial, kramdjur mm. Packa oin-

slagna presenter direkt i kartong (inte plastkassar). Du kan också slå in varje sak i julpapper, märk i så fall varje present med "girl" för flicka och "boy" för pojke, skriv också vilken ålder presenten passar för.

OBS! Julpaketen får inte innehålla kläder och begagnade, bräckliga eller batteridrivna leksaker. Kontrollera att matvarorna inte har passerat "bäst före" datum!

Har du inte möjlighet att själv packa ditt paket, kan du ändå vara med och skänka julglädje genom att sätta in en penninggåva (25 euro per paket) till Hoppets Stjärna märkt "Julpaket 2009". Sista inbetalningsdag för penninggåvan är 18 november för att den skall hinna omvandlas till ett julpaket. Mera information angående julpaketinsamlingen kan fås av Ildikó Stormbom (0400-364 999), obs. enbart kvällstid!

100 ord
från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

HÖSTSPECIAL

Ett parti höstgardiner

-30%

Erbjudandet gäller
t.o.m. 30.10

TORGGATAN 4 TEL 23 360
www.visitaland.com/tyger&sant

Öppet MÅ-TO 9-20, FRE 9-18, LÖ 10-15

TYGER
& sant

VECKANS special

måndag-lördag

INRE GRIS FILÉ
10,95

VECKANS erbjudanden

måndag-lördag

Utskuren biff

av nöt yttre filé..... kg **19,99**

Orginal medwurst

..... kg **14,65**

Ålands specialost

..... kg **9,25**

Atlassemlor

5 st påse **1,89**

Hela räkor

Royal Greenland 1 kg påse **5,25**

Lördag 31/10 Alla helgons dag håller vi stängt.

PLUSSA

MÅNADENS -erbjudande

Satsumer

Spanien, 1 kg

0,98/påse

Utan Plussa-kort 1,45/påse

Knackkorv

Atria, 420 g (4,74/kg)

1,99/pkt

Utan Plussa-kort 2,14/pkt

Citylivs

MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ VARD. 9.00-18.00 LÖRD. 9.00-15.00

Katekumenatet hjälper dig hitta din tro

I höst startar katekumenatet, en vuxenväg till tro, för första gången på Åland. Sund-Vårdö församling bjuder in tillsamtalsgrupper där man genom diskussioner ska hitta vägen in i kyrkan.

”Några kallar sig sökare. Och det är vi alla på sätt och vis. Ingen kan tvärsäkert säga att han eller hon sitter inne med hela sanningen. Den ska vi i gruppen söka tillsammans.”

Så formulerar kyrkoherde Juanita Fagerholm-Urch arbetet med samtalsgruppen, katekumenatet.

– Det är en riktigt gammal tanke som funnits sedan urkyrkan, men inte så här utvecklade. Det finns inom alla kyrkor, men främst den katolska. Vi här i Norden har inte riktigt nappat tidigare.

Hur har katekumenatet kommit hit nu?

– Det fanns i församlingarnas utbud av kurser och jag lockades av beskrivningen. Det är ett nytt grepp att nå människor som inte vill samlas till bibel- eller bönegrup-

Juanita Fagerholm-Urch bjuder in deltagare till katekumenatet, en samtalsgrupp för dem som vill hitta sin plats i kyrkan.

Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

per utan vill ha en diskussion om tro.

Under kursen fick deltagarna själva genomgå katekumenatet.

– Det var så befriande atmosfär. Det fanns inte rätt eller fel och ville man inte säga något behövde man inte.

Fyra delar

Från november 2009 till maj

2010 ska katekumenatgruppen träffas och genom fyra steg hitta en speciell plats i församlingens gudstjänst, tro och liv.

Katekumenatresan består av fyra delar: välkommande, växande, fördjupning och sändning. Varje del avslutas med en gudstjänst.

Katekumenatet har samma härstamning som ordet katekes. De kommer från grekiskans katechein, som betyder handleda, vägleda och undervisa.

Alla församlingars medlemmar är välkomna att delta i katekumenatet och man får även hoppa av när man vill.

– Den 29 oktober har vi första träffen och då kan man känna sig för. Men man får även hoppa av senare om man känner så.

Första träffen är alltså den 29 oktober klockan 18.30 i Sunds församlingshem. Har man frågor eller vill anmäla sitt intresse kan man kontakta kyrkoherde Juanita Fagerholm-Urch.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Samlade in 979 euro genom Ansvarssoppa

■ För att fira kyrkans Ansvarsvecka höll Saltviks församling Ansvarssoppa i Mariagården i torsdags. 97 personer åt av köttsoipan, det hembakta brödet, kaffet och kakan.

Ansvarsveckans tema i år är ”Människohandel – vår tids slaveri”. Ansvarsveckan är de kristna kyrkornas gemensamma opinionsbildande vecka för att lyfta upp globala orättvisor och sådant som kränker människovärdet.

Maten kokades av skänkta ingredienser av både jaktlaget och enskilda personer och tillreddes med frivilliga krafter. Måltiden avslutades med musik och lottdragning.

Intäkterna från soppserveringen och lotteriet uppstiger till 979 euro som går till Kyrkans utlandshjälp. (ns)

■ **Marias kroppsverk** har registrerats som företag i Hammarland av Maria Birgitta Thörnroos. Inom företaget ska hon syssla med friskvård.

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

Bokfest. Barn från Boxby skola uppför sketcher ur Carina Wolff-Brandts böcker på Tottiscenen, uppkallad efter Edith Södergrans katt.

Myllrande bokfest i Helsingfors

Bra synlighet för svenska böcker och författare

–Jag missar aldrig bokmässan, säger Johan Lillsunde från Ekenäs som bläddrar i böcker i PQR: s hörna på bokmässan i Helsingfors.

En stund senare kan Nyan lotsa Grankullaförfattaren Nalle Valtiala till PQR. Han är ny på förlaget för i höst med sin bok om Susan Fenimore Cooper.

Johan Lillsunde bläddrar bland annat i Anders Saxons nya tvåspråkiga postkortsbok som handlar om hur dramatiska skeden i Finlands historia avspeglar sig i postkortskonsten.

Nalle Valtialas bok om Susan Fenimore Cooper, dotter till den berömda författaren Ja-

mes Fenimore Cooper, kom för bara några dagar sedan. PQR är också en ny utgivare för Valtiala som tidigare publicerat sig på flera av de finlandssvenska förlagen.

”Mod och integritet”

–Jag har ju känt till PQR i många år men insåg att förlaget har både mod och integritet när man gav ut Agneta Aras ”Det har varit kallt i Madrid” sedan hon fått back av både Schildts och Söderströms, på en bok som sedan blev nominerad till Finlandiapriset, säger Valtiala.

PQR var i år ensam åländsk utställare på mässan och presenterade på de finlandssvenska scenerna författarna Leo Löthman, Martin Enckell, An-

ders Saxon, Nils-Axel Mörner, Nalle Valtiala och Sara Lundberg.

August-nominering

Sara Lundberg som illustrerat Åsa Linds ”Dunderlunds bästa bokstav” har ju nyligen också hamnat i rampljuset i Sverige.

–Tillsammans med tre andra författare är hon August-prisnominerad i barn- och ungdomsboksklassen för en bok om hur man skriver, berättar Ben Johans på PQR.

Ann-Gerd Steinby, aktuell med sin Anni Blomqvist-bok på Söderströms, fanns också bland de åländska författargästerna.

Katarina Gäddnäs var en av

dem som ledde författarsamtalen på de finlandssvenska scenerna.

PQR ingick i den finlandssvenska paviljongen som i år var extra stor. När Sverige dessutom var årets temaland var det svenska inslaget på mässan påtagligt.

–Med våra 500 kvadratmeter plus de 160 som kulturrådet i Sverige har blir det en hel del, säger Agneta Rahikainen på Svenska litteratursällskapet i Finland som även i år koordinerade de finlandssvenska mässarrangemangen.

–Och av 1.000 författarframträdanden på de olika scenerna är hela 250 svenskspråkiga, tillägger hon.

”Svenskans kraft”

Det svenska temat syntes också i mässans öppningsceremoni där

Sveriges kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth och finländska arbetsministern och poeten Anna Sinnemäki deltog. I öppningen bjöd artisten M.A. Numminen tillsammans med Monica Bergström och Simon Djupsjöbacka, ackompanjerade av Mika Siekinen, dessutom på glimtar ur Numminens aktuella musikverk ”Svenskans kraft”.

–Det handlar om hur svenskan kom till Finland för tusen år sedan och hur svenska språket räddade Finland från att förryskas under 1800-talet, förklarade Numminen på både finska och svenska för öppningspubliken.

Till Nyan säger Numminen att föreställningen, som hade premiär i Stockholm i augusti och som också getts

i Helsingfors och på bokmässan i Göteborg, blivit väl mottagen.

–Nu har vi två få föreställningar kvar, på svenska dagen i Raseborg och på Finlandsinstitutet i Stockholm den 8 december.

På Åland var Numminen senast under Rockoff i juli.

–Och jag – eller vi – kommer gärna igen om någon bara bjuder in.

Gillar öar

En annan som var på Åland i somras är Värmlandspoeten Bengt Berg som är den första som Nyan träffar på i den rikssvenska montern. Berg är aktuell både med en ny poesibok och en barnbok på sitt förlag Heidruns. Från sommarens besök på Geta poesi och visa kommer han framför

Bokaktuell. Nalle Valtiala har kommit med sin första bok på PQR i höst.

Stureby-författare. Ulf Stark, känd för sina underfundiga barnböcker från Stureby, har numera en finsk illustratör.

Gillar öar. Poeten Bengt Berg, som var på Åland i somras, säger att han gillar öar. Både öar i havet och i det värmländska granlandskapet.

Svenskt-finskt. Sveriges kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth och M.A. Numminen medverkade i bokmässans öppning.

”Som kulturminister hade jag tjänstemän som skrev så briljanta, välformulerade och poetiska tal åt mig att jag blygdes för att läsa upp dem.

CLAES ANDERSSON i Hbl:s Bokextra.

PQR. Åländska förläggaren Ben Johans diskuterar böcker med Johan Lillsunde från Ekenäs.

Spännande. Helena von Zweigbergk var första gången på Helsingfors bokmässa och tyckte att det var jättespännande. Fem av hennes romaner har kommit på finska.

gfors

allt ihåg hur otroligt varmt det var på Getabergen.

– Men det var kul. Jag gillar öar och brukar säga att jag betraktar också Värmland som en ö – en ö i granlandskapet.

Lite senare träffar Nyan i vimlet **Helena von Zweigbergk** aktuell i höst med ”Ur vulkanens mun”, ett laddat relationsdrama. Zweigbergk har en stor läsekrets också i Finland.

– Fem av mina böcker finns översatta till finska, berättar hon.

Det är hennes första besök på Helsingfors bokmässa.

– Det är jättespännande att vara här, säger hon.

Svensk-finskt samarbete

En som också nått över språkgränsen är barnbokför-

fattaren **Ulf Stark** – som varit gäst på barnens litteraturdagar på Åland. Flera av Starks senaste ”Stureby-böcker”, bland dem ”Mirakelpojken”, ”Krutpojken” och ”Detektivpojken” har illustrerats av **Markus Majalouma** från Finland. Starks böcker kommer också på finska och han säger till Nyan att han är mycket glad över samarbetet med Majalouma.

– Han är en fin illustratör.

Helsingfors bokmässa, som avslutade på söndagen, genomfördes nu för nionde gången. Nästa höst blir det alltså tioårsjubileum.

Text & foto:
JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Populär barntidning. Unga mässbesökarna Johanna och Sofia plockade åt sig barntidningen Eos bland de 75 tidskrifter som det finlandssvenska tidskriftsprojektet bjöd mässbesökarna på.

Johanna Holmström.
Foto: PRIVAT

Novellsamling gav litteraturpris

■ **Johanna Holmström** fick Svenska Yles litteraturpris för 2009 i samband med bokmässan i Helsingfors. Holmström är aktuell med novellsamlingen ”Camera obscura” på Söderströms. Priset utdelades nu för tionde gången. Prissumman är 2000 euro.

Litteraturforskaren **Kristina Malmio**, som var enväldig jury, skriver bland annat att ”Camera obscura” är en samling välskrivna noveller med en stark, gåtfull och fascinerande stämning.

Johanna Holmström är född 1981 och uppvuxen i Sibbo, men bor sedan några år tillbaka i Helsingfors. Hon debuterade år 2003 med novellsamlingen ”Inlåst och andra noveller”. (jk)

Tecknare. Tre av dem som ställer ut, från vänster: Marilinn Lund, Felicia Lindbäck och Elin Eriksson.
Foto: JONAS EDSVIK

Öppen salong för unga tecknare

– Det är fint att unga jobbar med att teckna, att man inte bara målar utan också går till grunden.

Det säger konstituent **Susanne Procopé Ilmonen** som gläds åt den öppna salong med unga tecknare som konstmuseet nu kan visa.

Utställningen i entrégalleriet i museet arrangerar konstnärerna i samarbete med Ålands konstförening. Den är en slags pendang till den gemensamma teckningsutställning, ”Combined Lines” som konstnärer från Norrtälje och Åland öppnar i morgon, tisdag.

Unga debutanter

Susanne Procopé Ilmonen och **Lin Simons**, ordförande i konstföreningen berättar att man i Norrtälje konstsalong hållit en öppen salong för unga tecknare och därför ville man göra samma sak också här.

– I vårt utställningsprogram försöker vi ju numera att varje

år ha ett inslag med en ung debutant, säger **Procopé Ilmonen**.

Fritt ämnesval

”Öppen salong” innehåller teckningar av unga i åldern 16-23 år som fått lämna in 1-3 verk var. Ämnesvalet var fritt och **Lin Simons** berättar att man fick in ett 35-tal teckningar. från elever i folkhögskolan, yrkesskolan och gymnasiet.

När utställningen presenterades på fredagen var tre av deltagarna närvarande: **Elin Eriksson**, **Felicia Lindbäck** och **Marilinn Lund**.

Alla tre berättar att de tecknar en hel del på fritiden. **Linn** säger att hon gillar att teckna porträtt, **Felicia** berättar att hon sysslar en del med mode-teckning och använder både kol och blyerts och **Marilinn** att hon både målar akvarell och tecknar, gärna porträtt i blyerts.

Jury utser vinnare

En jury bestående av **Simons**, **Procopé Ilmonen**, **Norrtäl-**

je konsthalls chef **Daniel Werkmäster** och konstnären **Johnas Wilén** skall utse en vinnare bland deltagarna. Ett pris på 150 euro utlovas.

Vinnaren kungörs när ”Combined Lines” har vernissage i konstmuseet på tisdag kväll kl 18. De unga tecknarnas alster visas under en månad framöver i entrégalleriet.

Här är alla:

De som fått teckningar med på utställningen är: **Richard Johansson**, **Samuel Fellman**, **My Longley**, **Ted Eriksson**, **Elin Eriksson**, **Emilia Rothberg**, **Heidi Björkqvist**, **Carolina Hassinen**, **Amanda Valkonen**, **Alexandra Holmqvist**, **Felicia Lindbäck**, **Katrina Tapio**, **Sara Berne**, **Marilinn Lund**, **Dominic Karlman**, **Fanny Listerby**, **Amira Boughdiri**, **Sara Helling**, **Sofia Eckermann** och **Moa Grönroos**.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Sanna Tahvanainen och Thérèse Karlsson

är aktuella i det Dramslam som arrangeras av Klockrikeatern i Helsingfors med Finlandspremiär i kväll, måndag. Utöver **Sanna Tahvanainen** medverkar dramatiska kerna **Bengt Ahlfors**, **Henrika Andersson** och **Anders Larsson**. Sanna Tahvanainen deltar med nyskrivna och ännu inte uruppförda pjäser ”Droppar från rymden – eller hur **Alice Pihl** sökte sin man men hittade sig själv och blev belåten”, en nyskapande föreställning där opera möter standup.

Pjäsen planeras ha premiär i Mariehamn i början av år 2010. På scenen står sopranen **Thérèse Karlsson**. Föreställningen regisseras av den svenska regissören **Kent Ekberg**, som senast jobbat på Åland med uppsättningar på Pellas ladugårdsteater.

Dramslam påminner om Poetry Slam, som numera regelbundet genomförs också på Åland. Det blir en rad framföranden och publiken fungerar som jury. □

Kultursoppa med folkmusik

blir det i Alandicas foajé i Nordens instituts regi på

onsdag, den 28 oktober, kl 12-13. Det är trion Mission impossible med **Siv Ekström**, fiol, **Elina Granlund**, fiol, och **Gerd Stenlid**, på tramporgel som bjuder på ”en svängig resa genom folktonens nordiska landskap”.

För soppserveringens skull vill Nordens institut ha in anmälningar senast i dag, måndag. Man kan ringa **Harriet Lundell** på telefon 25243 eller mejla på adressen harriet.lundell@nipa.ax. □

Lions Club Mariehamn

delar ut två stipendier riktade till ungdomar. Stipendierna är på 500 euro och syftet är att årligen uppmuntra ungdomar som valt att satsa på musik och idrotts- och fritidsverksamhet. Man delar dels ut Musikantstipendiet 2009 och vandringspriset Lejon-gaffeln och dels Idrotts- och fritidsledarstipendiet 2009 och vandringspriset Smulles pokal. Förslag på mottagare tas emot av **Lasse Fredriksson** på tidningen Åland, Strandgatan 16, eller per e-post: lasse.fredrikson@alandstidningen.ax. Motivering skall bifogas, sista inlämningsdag är 30 oktober. □

Messa Nyan!
0457-323 4444

norden

Nordens Institut på Åland

Välkommen på
KULTURSOPPA
nu i Alandica

Onsdag 28.10
Tid: kl. 12-13
Pris: 10€/person

Nordisk Folkton
med **Mission Impossible**
Elina Granlund och Siv Ekström, fiol
och Gerd Stenlid, tramporgel

Bindande anmälan
senast måndag 26.10
till harriet.lundell@nipa.ax
eller tel 25243

www.nipa.ax

HalleBerry High vann Unga band

Silverplats. Från vänster Anton Johansson, Malin Malmund, Axel Jonsson och Samuel Granholm i bandet Pålls Åster knep silverplatsen.

– En efterlängtd seger!
Så sa killarna i HalleBerry High när det stod klart att bandet vunnit Unga band-tävlingen sent på lördagskvällen.

Sundström, Peik Aspbäck och Anton Johansson efteråt.

I år har killarna lagt ner mera tid än tidigare på att repa.

– Jag tror att vi har utvecklats mera, särskilt på sängfronten. Nu kan vi andra köra åt Jakob och det blir bra.

Låt utan namn

De tycker också att konkurrensen kanske var lite mindre i år än de två tidigare åren.

Bandet vann med en egen låt som inte ens hade något namn.

– Men vi kan döpa den här och nu. "She makes me do crazy things" kan vi kalla den.

Vinsten bestod av studio-tid, något som kommer väl till pass.

Segrare. HalleBerry High - från vänster Peik Aspbäck, Christoph Mällinen, Anton Johansson (skymd), Jakob Sundström och Emil Grönvall - vann Unga band-tävlingen.

– Vid det här laget har vi egna låtar i lager. Så det kommer nog ut någonting. Vi är ett gäng som plockar ihop oss för tävlingens skull för att ha kul. Men nu kan vi kanske bli ett band!

Den som vill höra HalleBerry High igen kan passa på den 27 november när

bandet spelar på Bastun.

Tvåa blev Pålls Åster som fick ett extra plus av juryn för att man sjunger på svenska.

Trea blev Cool Guys som enligt juryn hade den justaste presentationen.

Publiken röstade fram The Muffles som sin favorit, och bandet får därmed den

tredje inteckningen i vandringspriset.

I publiken stod Evelyn Joelsson och dansade till bandets musik.

Var det rätt band som vann?

– Absolut! Jag hejade på HalleBerry High. Sångaren kan ju verkligen sjunga, ban-

det är samspelt och låten var fin.

Se bildspel på Nyans hemsida.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Fettot och Sigfrid. Så kallade sig Johan Henriksson och Thomas Nyholm.

ÅLANDS MUSEUM 75 år

UTSTÄLLNING

Utställningen pågår till den 29:e november.

KAFFE OCH TÅRTA

Vi bjuder på kaffe och tårta hela dagen från kl 10 till 20.00.

FESTTAL

Vice lantråd Britt Lundberg talar kl 18.30.

29 okt. Alla välkomna!

ÅLANDS MUSEUM 1934-2009

FORM: MCARENA

Publikfavorit. The Muffles röstades fram som favorit av publiken. Från vänster Lukas Grönvall, Jonas Gustafsson, Anna-Maria Snellman och Silvia Freidenfelde.

Juryn. Emil Pettersson, Mikael Sjöberg, Zandra Lundberg och Lizette Åkerberg satt i juryn tillsammans med Niklas Bankemo som skötte ljudet.

Coola killar. Cool Guys blev trea. Bandet består av Lucas Mendes gitarr och sång, Nicolas Salas trummor, Samuel Granholm bas och Mathias Boman gitarr.

Trädgårdsexpert hyllar ålänningarna efter besök

Författaren och trädgårdsexperten Hannu Sarenström, som i förra veckan föreläste för ett fullsatt auditorium i hotell- och restaurangskolan, har blivit överförtjust i Åland och ålänningarna.

Det kan man läsa på Hannus blogg, där han i bild och text entusiastiskt berättar om sitt Ålandsbesök.

”Åland hör nu till en av alla de platser som jag vill vara på, dels för människorna som jag mötte. Alldagliga och rakt på sak, man kan supa med alla eller ta en fika går lika bra.” skriver han bland annat.

Trädgårdsbesök

Hannu Sarenström bloggar även om en guidad rundtur i landskapet och om sitt besök i Nyans trädgårdsexpert Titte Törnroths och hennes man Seppo Sarkkinens trädgård i Lemland.

Han beskriver trädgården i Västerånga som en ”en trädgård som tvingar mig att se på trädgård på ett nytt sätt” och har en mängd bilder med kommentarer upplagda till inspiration för alla trädgårdsintresserade.

”Det är inte en trädgård som jag vill ha runt mig, men det är en trädgård som jag njuter av att besöka... Dels för sambandet mellan trädgård och människan, det finns ett innerligt band i denna träd-

Vill återkomma. Trädgårdspersonligheten Hannu Sarenström besökte nyligen Åland. Enligt rapporter på hans blogg blev han så förtjust att han planerar att besöka Åland och fler trädgårdar här redan nästa sommar.

Foto: RIKARD ERIKSSON

gård som inte går att missa. Men också utformningen och planteringen som är inspirerande.” skriver Hannu Sarenström, och avslutar med att lova att han ska återkomma till Åland och då

ta chansen att besöka flera åländska trädgårdar.

”Vässa era trädgårdar så se vi i sommar!”

Hannu Sarenströms blogg finns på adressen <http://hannu-s.blogspot.com/> (ab)

Stöd cancerföreningens Rosa Bandet kampanj - kampen mot bröstcancer -

2,50/st

Välkommen in till Nya Åland, Uppgårdsvägen 6 och köp ditt Rosa Band pins.

Ålands Cancerförening

SAMARBETSPARTNER:

Nya Åland

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN OCH MATHISHALLEN

Supererbjudandena gäller måndag 26/10 – onsdag 28/10

Supererbjudande
MALET KÖTT NÖT
INHEMSK

6²⁰
KG

Supererbjudande
PAPRIKA GRÖN
INHEMSK

1²⁹
KG

Supererbjudande
POTATIS
5kg INHEMSK

1⁵⁰
PÅS
Ep 0,30/kg

LÅNGSAMOFINSEMLA
300g ÅLANDSBAGARN
Ep 5,83/kg

1⁷⁵
5-PACK

RYPSOLJA
900ml PIRKKA
Ep 1,90/lit

1⁷¹
FL

BARNMAT 8 MÅN
200g PILTTI
Ep 4,92/kg

5⁹⁰
6 BRK

PLUSSA - förmån

AAMUPALA SMÄLT-
OSTSKIVOR 360g VALIO
Utan plussakort 3,73/pkt

3²⁹
PKT

TONFISK
185g och 200/150g ABBA
Utan plussakort 4,00/2brk

3⁵⁰
2 BRK

FINISH MASKIN-
DISKMEDEL
28+10 tabletter
Utan plussakort 5,90/frp

4⁵⁰
FRP

Supererbjudandena gäller så långt lagret räcker (gäller samtliga supererbjudanden)

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840

Måndag-fredag 9-21, lördag 9-18, söndag 10-18

SUPERMARKET

PLUSSA
för dina inköp

Måndag-fredag 9-19,
lördag 9-16,
söndag 11-16
Ålandsv. 42, tel. 28 149

500 anställda firade Ålandsbankens första 90 år

Festfint i väntan på Levengood

Klockan 15 i lördags samlades 500 festklädda Ålandsbanken-anställda i Alandica.

Ingen utom festkommittén visste vad som skulle hända.

Det var ett sorl utan like när ÅAB-anställda från Åland, Finland och Sverige samlades i Alandicas aula. Många kom direkt från färjorna och kappsäckarna travades i foajén.

Klädkoden var fastställd på förhand – mörk kostym – men någon annan information hade festfolket inte fått.

Kanske Madonna?

Ingen hade en aning om vad som väntade, men visst hade man gissat på både det ena och det andra.

–Jag har gissat på både Madonna och Rolling Stones, avslöjade **Klara Carlsson** glatt.

–Jag tror att det blir lokala förmågor. Kanske **Thérèse Karlsson**, trodde **Agneta Williams**.

Fel gissat. Först blev det föredrag av Ålandsbankens olika direktörer. Och sedan kom överraskningen – föredrag av **Mark Levengood**, som senare på dagen syntes på stan i sällskap med konstnären, filmskaparen med mera **Lasse Åberg**.

–Och sen åker vi till Baltichallen där vi äter och dricker. Till maten blir det underhållning med delar av Wallmans salonger och unga åländska gitarristen **Christoffer Isaksson**, avslöjade **Gunilla Roberts** i festkommittén för Nya Åland.

TEXT & FOTO:
ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Skål och välkomna!

Festkommittén - Nina Granqvist, ordförande (längst till vänster), Tobias Karlsson, Anna Dé Cruz, Tom Signell och Gunilla Roberts - hade haft ett styvt jobb med att både ordna programmet och hålla tyst om det.

Mingel. Det blev proppfullt i Alandicas aula när Ålandsbankens festgång samlades.

Dresskod mörk kostym. Lillan Karlsson, Agneta Williams och Klara Carlsson från ÅAB:s huvudkontor i Mariehamn var på festhumör. "Mörk kostym" innebär för dem långbyxor eller kort kjol. -Fast det kom kontraorder, man fick ha lång kjol men då skulle den vara rak.

Köpmän hade inflyttningsfest

I fredags var det inflyttningsfest i Alandia Tradehuset. Nyinflyttade företag och andra inbjudna gäster minglade och firade de nya lokalerna.

Fastighetsaktiebolaget Torggatan 4 grundades redan i september 2007, men det var i juni i år som företag började flytta in i Postens gamla lokaler. De nya lokalerna i Alandia Trade Center, som ägs av **Tom** och **Lilly-Ann Forsbom**, ska ge bättre förutsättningar vad gäller att hålla interna möten och anordna kurser.

Fredagens "House warming party" var ett sätt för företagen att visa att man finns i lokalerna och även ett tillfälle att marknadsföra lediga utrymmen.

–Det kan vara svårt för folk att hitta hit när det ligger på andra våningen, säger **Tom Forsbom**.

Företag och organisationer, medlemmar i Köpmannaföreningen och deras vänner var

Välkomnade gäster. Lennart Nordlund var inbjuden till kalaset och hälsades välkommen av Tom Forsbom.

inbjudna att äta, dricka och mingla. **Jan-Erik Berglund** höll en monolog på ämnet "Åländskt näringsliv-dåtid och nutid".

Bättre marknadsföring

Tio företag har hittills flyttat in i lokalerna, bland annat fri-

sörsalongen **Saxofönen**, Tyger och sånt och Ålands handelskammare. Saxofönen öppnade i början av juni.

–Jag fastnade för lokalerna och det är kul att kunna jobba nära andra företag trots att vi inte är inom samma område, säger innehavaren av Saxo-

I ny salong. Aimo Taivassalo, Elisabeth Lejondahl, Nils-Olof Sundblom och Birgitta Lundin skålade i Saxofönens lokaler.

fönen, Birgitta Lundin.

Hennes stamkunder har hittat upp på andra våningen men för att få nya kunder att komma tror hon att hon mäs-

te marknadsföra sig mer än förut.

–Men det var faktiskt en del turister som hittade hit i sommar, säger **Birgitta Lundin**.

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Grönt ljus för ”Barbros papper” på socialdemokraternas kongress

Nya Åland berättade om det färskaste verkställighetsförbudet i fredags.

Inga pengar begärs i retur

Varken landskapet eller staden tänker i detta skede begära tillbaka pengar av Ålands industrihus ab efter Högsta förvaltningsdomstolens beslut om verkställighetsförbud.

Verkställighetsförbudet gäller de redan utbetalda pengarna – 1,3 miljoner euro från landskapet och 344.000 euro från staden – i Ålands industrihus nyemission 2007 när etapp 2 av it-byggnaden I Tiden skulle byggas. Huset har byggts och är i full användning.

Juristen **Marcus Måtar**, som företräder Dalbo fastigheter ab som bygger kontors- och affärslokaler för uthyrning utan samhällsstöd, tolkade HFD-beslutet som att pengarna omedelbart måste betalas tillbaka.

Så här skriver stadsdirektör **Bjarne Pettersson** i ett meddelande:

”Om ett beslut redan har verkställts, behöver verkställigheten inte återkallas förrän det överklagade beslutet har upphävts genom domstolsbeslut som vunnit laga kraft. Något sådant beslut föreligger inte. Det finns sålunda i det här läget ingen laglig grund för staden att kräva tillbaka pengarna. Skulle en sådan situation ändå uppstå så kan vi hantera den”.

Han avslutar med att konstatera att ärendet är komplicerat och att staden har respekt för den pågående processen – som ju också har sin gång i EU-kommissionen.

Inte heller landskapet

Näringsminister **Jan-Erik Mattsson** konstaterar att landskapet har två veckor på sig att svara på det interimistiska beslutet från HFD.

–Vi har haft korrespondens med EU eftersom ärendet ligger där för avgörande. Vi kommer inte att begära pengarna tillbaka i det här skedet.

Enligt hans tolkning var det bara Ålands industrihus som hade besvärsmätt över beslutet som fattades i landskapsregeringen – ingen annan.

–Och nu är det bara EU som kan avgöra frågan. (ao)

Bankautomater av för uppdatering

■Otto-kontantautomaterna kommer att vara ur bruk två timmar under natten mellan måndag och tisdag, det meddelar företaget som sköter automaterna i ett pressmeddelande.

Driftstoppet är mellan klockan 02.30 och cirka 04.30. Orsaken till avbrottet är tekniska uppdateringar i automaternas system. (ab)

Resolution. Trots att deltagarna i socialdemokraternas kongress i lördags hade olika åsikter om ”Barbros papper”, förslaget till förnyelse av det ekonomiska systemet, fick man till en enhällig resolution där förslaget omfattades med vissa tillägg. Från vänster Anders Hallbäck, avgående partiledaren Barbro Sundback och Karl-Johan Fogelström.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Enighet om att förslaget ger riktningen för framtiden, trots att oro finns

Kongressdeltagarna backade en bit från avgående partiledaren Barbro Sundbacks förslag till förnyelse av det ekonomiska systemet.

–Men det betraktas enhälligt som ett startskott för diskussionen.

Lördagens sossekongress avslutades med en pressinformation där partiordförande **Barbro Sundback** och arbetsgruppsmedlemmarna **Karl-Johan Fogelström** och **Anders Hallbäck** redogjorde för den resolution som gavs och som omfattades enhälligt av de drygt 40 deltagarna.

Egna pengar

Som väntat var det Barbro Sundbacks förslag ”Egna pengar i børsen – program för

förnyelse av det ekonomiska systemet” som väckte det största intresset.

–Debatten har svallat! Många känner en stor oro inför förändringar, men vi lyckades kompromissa oss fram till resolutionen där det står att programmet är ett startskott för diskussionen inom partiet. Det är en lång process som kommer att ta många år, och det finns många frågor att utreda och mycket vi alla behöver lära oss på vägen.

Det som ska utredas är till exempel vilken nettokostnaden är för statens verksamhet på Åland och vilka statliga subventioner näringslivet får, hur Åland kan klara en lågkonjunktur på egen hand, vilka möjligheter Åland har att styra den egna social-, miljö- och näringspolitiken och vad

näringslivet anser om ett system som det föreslagna.

Enighet behövs

En fråga är vilken kompetens som skulle behövas för en egen åländsk skatteadministration och vad en sådan skulle kosta. I den paneldiskussion som ordnades deltog forskaren **Jouko Kinnunen** som bland annat tog upp kompetensfrågan.

–Om vi ska komma i mål med den ekonomiska förnyelsen behövs enighet bland partierna och en löpande kontakt med riksmyndigheterna.

Barbro Sundback berättar att hon har fått kritik för att programmet inte har förankrats i partiet.

–Därför var det viktigt att ta upp frågan nu, säger hon som efterträds som partiledare av

Camilla Gunell den 4 december.

Trygghetsklausul

Deltagarna ville ha med den så kallade trygghetsklausulen i självstyrelselagen i resolutionen.

–Det finns en rädsla för att Finland vill ha bort den ifall Åland får ett större ekonomiskt självbestämmande. Det är viktigt att klausulen blir kvar, och också paragrafen i självstyrelselagen om extra anslag från riket för exceptionella engångsinvesteringar typ elkabeln, säger Barbro Sundback.

Beräkningsgrunderna för klumpsumman bör ändras, framhåller sossarna.

–Det är förvånande att grunderna inte redan tidigare har tagits upp till diskussion

och att inte landshövdingen och landskapets tjänstemän aktivt har lyft upp frågan under alla år som gått, säger Karl-Johan Fogelström och Barbro Sundback.

”En egen strategi”

Camilla Gunell säger så här om förnyelsen av det ekonomiska systemet:

–Jag tycker att Barbros papper är bra. För första gången finns det en egen strategi för hur Åland ska komma framåt, och det är viktigt att våra medlemmar känner sig trygga i ett beslut om förnyelse. Vi vill veta först om vi klarar oss på egen hand och inte kasta oss ut i ett system som innebär sämre välfärd.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Tandreform och dagis för syskon

Offentlig tandvård åt alla och plats på dagis för syskon i alla åldrar.

Det är två valfrågor som socialdemokraterna kommer att driva.

–Medlemmarna är väldigt missnöjda med att inget har hänt med tandreformen trots att den finns med i regeringsprogrammet. Vi anser att tandvård är sjukvård som ska vara tillgänglig för alla. I dag finns det de som har så dålig

ekonomi att de inte har råd att gå till tandläkaren, säger partiordförande **Barbro Sundback**.

Från bönder till barn

Sossarna omfattar inte förslaget till inskränkningar i äldre syskons rätt till plats på dagis när någon av föräldrarna är vårdledig med ett yngre barn.

–De storasyskon som är yngre än tre år ska inte kastas ut från dagis. Om föräldrarna vill ha heltidsplats för det äldre barnet så ska det

vara så. Vi vill satsa pengar på barnomsorgen i stället för på jordbruksstöd.

Ett tredje område är miljöfrågorna, enligt partiordföranden ”ett sorgligt kapitel” i den sittande regeringen.

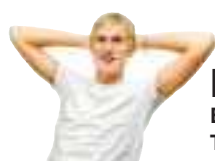
Ytterligare en fråga är kommunsammanslagningar.

–Det mest uppseendeväckande är att lantrådet **Viveka Eriksson** (Lib) anser att en kommunreform behövs. Det är ju bra om hon har kommit till den slutsatsen. (ao)

Vallöfte. Tandvård för alla är en valfråga som sossarna ska driva inför nästa val.

Arkivfoto: NAYAB IKRAM

Niklas E.W Eriksson

Epost: sport@nyan.ax

Telefon: 528 478

sport

” Jag måste lägga mig ner nu.

DEN AUSTRALIENSISKE LÖPAREN RODNEY
GUEST EFTER MÅLGÅNG I ÅLAND MARATHON

Internationellt på startlinjen i Åland marathon

MARATHON. Åland marathon anordnades för 28:e gången i ordningen och lockade över 500 deltagare till söndagens tävling där det gick att ställa upp i såväl marathon, halvmarathon som funrun över tio kilometer.

– Jag förväntade mig inte att det skulle gå så här fort och jag är riktigt nöjd med tiden, säger Rodney Guest från Australien som ställde upp i herrarnas halvmarathonlopp.

Arrangören **Stefan Hägg** berättar att han är nöjd med årets evenemang med tanke på att man har legat lågt marknadsföringsmässigt sett.

– Vi slog fjolåret i antalet deltagare och anledningen att vi inte har marknadsfört tävlingen mera beror på bland annat öspelen tidigare i sommar, säger han.

Halvmarathonloppet vann **Olle Norberg** från Stockholm city triathlon. Norberg kom i ensamt majestät på upploppsranken och kunde defilera i mål på tiden 1.17.05.

– Det gick bra och jag hade lätt med rytmen. Jag hade sällskap fram till åtta kilometer men jag ville pressa honom och fick en lucka, säger Norberg.

Är du nöjd med tiden?

– Målet var 1.17 så det gick ju helt okej. Förhållandena var bra idag och jag har fokuserat på kortare distanser eftersom det är lättare att pressa sig själv och testa farten på ett helt annat sätt.

Blir det flera Åland marathon?

– Absolut, det var första gången i år men jag ska ställa upp flera gånger.

Ända från Australien

Hela 19 nationaliteter var representerade på startlinjen i gårdagens tävlingar. Anmärkningsvärt är att löpare från bland annat Mexico, Australien, Kanada och USA ställde upp.

Från Nordamerika hade exempelvis fyra stycken amerikanska militärer tagit sig för att testa sina färdigheter ute på de åländska landsvägarna.

Australiensaren Rodney Guest, som för tillfället bor i Stockholm, fick upp ögonen för tävlingen via internet och bestämde sig för att ta sig till Åland.

Starten. Det anordnades även ett funrun-lopp över 10 kilometer.

Segraren. Olof Thunegaard från Visby tog hem herrarnas Åland marathon.

– Jag har ställt upp i Stockholm marathon en gång tidigare. Det är första gången jag besöker Åland och jag tycker att det är fint här. Kanske ställer jag upp nästa år igen, säger Guest.

Lennart Holmström blev bäste ålänning på halvmarathondistansen efter att klockan stannat på 1.24.55 vilket räckte till en fjärdeplats.

– Banan var fin och det räckte perfekta förhållanden, säger han.

Karlsson näst bäst

Åländskan **Åsa Karlsson** klippte mållinjen som näst bästa dam i Åland marathon. Hennes 3.21.33 räckte för att slå trean **Susanne Reiman** från IK Akele med nästan två minuter.

Anna Stockhammar från Gotland fick kliva högst upp på prispallen i damernas marathonrace efter att ha avverkat de dryga 42 kilometrerna på 3.20.56.

Johanna Kahlroth från Uppsala/Åland segrade i damklas-

sens halvmaran efter 1.31.55. Åländskan **Carita Södergård** vann D-35-klassen men för henne var det ingen angenäm resa över 21 kilometer.

– Det kändes segt och jag har nog höst i benen. Nu blir det vila men jag har inga specifika mål inför nästa säsong, säger Södergård.

Säsongsavslutning

Markus Karlsson från Jomala IK sprang in som bäste ålänning i Åland marathon på herrsidan. Tiden 3.00.31 räckte till plats åtta och sammantaget var Karlsson nöjd med sin egen insats.

– Jag persade med tre minuter så det var en fin säsongsavslutning, säger han.

Hade du kontakt med täten?

– Det gick lite hårt på vägen ut från starten men jag plockade dem vid Svinryggen. Däremot blev jag stum de sista två kilometrerna men jag höll i det bra ändå.

Vad är siktet inställt på nu?

Åttondeplats. Markus Karlsson från Jomala IK kämpade sig i mål som bäste ålänning i maratonloppet med sin åttondeplats.

– Vasaloppet nästa, säger Karlsson med ett leende på läpparna.

Herrarnas marathonlopp vann gotlänningen **Olof Thunegaard** efter att han passerade mållinjen på 2.44.20.

Tvåa slutade **Stefan Sundström**, som tävlade för Gabriella, med tiden 2.47.36 och Stockholmslöparen **Marcus Hultgren** sprang in som trea på 2.54.12.

Samtliga löparens resultat går att finna på: www.idrott.aland.fi/Marathon/marindex.htm

[aland.fi/Marathon/marindex.htm](http://www.idrott.aland.fi/Marathon/marindex.htm)

NIKLAS E.W. ERIKSSON
sport@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Minikrans. Olle Norberg fick efter målgång en krans på huvudet för sin seger i halvmarathonloppet.

Människans bästa vän. Det gick även att ta med sig hunden ut på banan. Johan Skåringer (längst till höger) närmar sig målet tillsammans med Ann Britt Nilseng och Jan Andersson.

Fyra i halvmaran. Lennart Holmström, JIK, slutade på en fjärdeplats i herrarnas halvmarathon och blev därmed bäste ålänning i den tävlingen.

Volleydamerna plockade ner serieledarna

DIVISION I ÖSTRA

JOMALA IK
SOLNA3
1

(25-15, 12-25, 31-29, 25-16)

VOLLEYBOLL. Jomala IK tog emot serieledarna Solna hemma i Vikingahallen igår och efter ett benhårt tredje set kunde Solna till slut besegras med 3-1.

– Skönt att vinna och det är roligt att se att alla tar sitt ansvar, säger Pia Saku i hemmalaget.

haglig tillställning för volleybolltjejerna i JIK men Solna kom ut som ett helt nytt lag i det andra setet och gjorde ett tidigt ryck.

– Vi gjorde flera byten med tanke på att några i laget är lite krassliga och det funkade inte riktigt på planen visade det sig, säger Saku.

Solna spelade enkelt hem set nummer två och det var kvitterat till 1-1.

Bytte tillbaka

Det tredje setet skiljde sig betydligt från de två föregående. Lagen följdes åt till 4-4 men då satte Solna i en högre växel och fick direkt några bollar till godo på hemmalaget.

JIK valde att ta timeout och det gav resultat. Jomala tog in Solnas ledning och efter det var det knallhårt om varje poäng i matchen. Gästerna tapade några bollar i slutskedet av set tre men kunde ändå nå ikapp till 24-24.

Det blev verkligen strid på kniven men JIK kunde vinna det psykologiskt viktiga setet med 31-29. Solna räddade fyra matchbollar men det hjälpte föga då Jomala IK till slut vi-

Glädje. JIK hade all anledning att fira efter segern mot serieledarna igår på hemmaplan.

sade sig vara för starka.

– Stundtals tycker jag att Solna kom upp i sin normala standard men de var tvungna att byta ut sin toppanfallare och vi utnyttjade deras svagheter, säger Saku.

Bra volleyboll

Matchen bjöd på många fina och långa bollar och stundtals var det riktigt underhållande volleyboll från båda lagen. Solna orkade dock inte hålla garden uppe i fjärde och JIK fick en rejäl lucka.

När Jicken utökade ledningen till 20-14 var den resterande delen av matchen bara en transportsträcka. Gästerna

klarade inte av att replikera och hemmalaget servade hem matchen.

Nästa match för Jomala IK blir på bortaplan mot Rissne om drygt två veckor och fram till dess ska damlaget försöka förbättra centerspelet en aning.

– Örken tröt lite i andra set på grund av sjukdomslaget och vi fick sänka tempot men det ska vi bättra på. Rissne är ett rutinerat lag med många gamla elitspelare men nyckeln i den matchen blir konditionen, säger Saku.

Text: NIKLAS E.W. ERIKSSON
Foto: ERKKI SANTAMALA

Bra taktik. Jomala IK utnyttjade Solnas brister och kunde avgå med segern efter 3-1 i set.

Teknikum för svåra för JIK

DIVISION I NORRA

JOMALA IK
TEKNIKUM1
3

(24-26, 25-20, 18-25, 12-25)

VOLLEYBOLL. Jomala IK hade dålig utdelning i lördags hemmapremiär i herrarnas division I mot Teknikum. Gästerna vann matchen med 3-1 i set.

– Vi gör lite onödiga misstag överallt på banan samtidigt som de spelar bra, säger centern Christoffer Eriksson.

Jomala IK åkte på sin fjärde raka förlust i herrarnas division I då Teknikum besökte Vikingavallen under lördagseftermiddagen.

Hemmalaget förlorade det första setet knappt efter att ha knaprat in ett fempoängsunderläge till 24-24. Teknikum gjorde däremot processen kort med JIK och vann två snabba poäng vilket innebar 1-0.

JIK hängde dock inte med huvudena och i set nummer två

tog laget en betryggande ledning som stod sig setet ut. Teknikum åt in JIK:s försprång en aning men Jomala utjämnade till 1-1 i set efter 25-20.

Egna servemisstag

Andra halvan av matchen blev ingen nagelbitare utan Teknikum kunde relativt enkelt utmanövrera JIK i två raka set. Bortalaget fick omgående en stor lucka ner till JIK på poängtavlan i det tredje setet då Jomala inte riktigt var på tårna.

– De spelar säkert och gör en bra match men vi gör för många misstag i våra servelyft, säger Eriksson.

Teknikum var ett nummer för stort den här gången och i set fyra utspelade sig samma scenario som i det föregående setet. Gästerna fick snabbt några bollar upp på hemmalaget och avståndet bara växte. Det fjärde setet slutade med förkrossande 10-21 och matchen slutade 1-3.

– Överlag är jag nöjd med vår insats och anledningen till att det rinner iväg på slutet är att

vi ville pröva något nytt och låta andra spelare få chansen, säger Eriksson.

Hur kändes det att spela på hemmaplan?

– Det är min debutsäsong så det var roligt att spela hemma och det är ju det man tränar för, säger Eriksson.

Ute efter revansch

Eriksson berättar att JIK den här säsongen består av många nya spelare men att laget blir mer och mer samspelt efter varje match.

– Det finns alltid saker man kan förbättra och till nästa match blir det att fila på serven, säger han.

JIK är spelleddiga nästa helg men sedan väntar Teknikum på bortaplan och då får Jomala per omgående en chans till revansch.

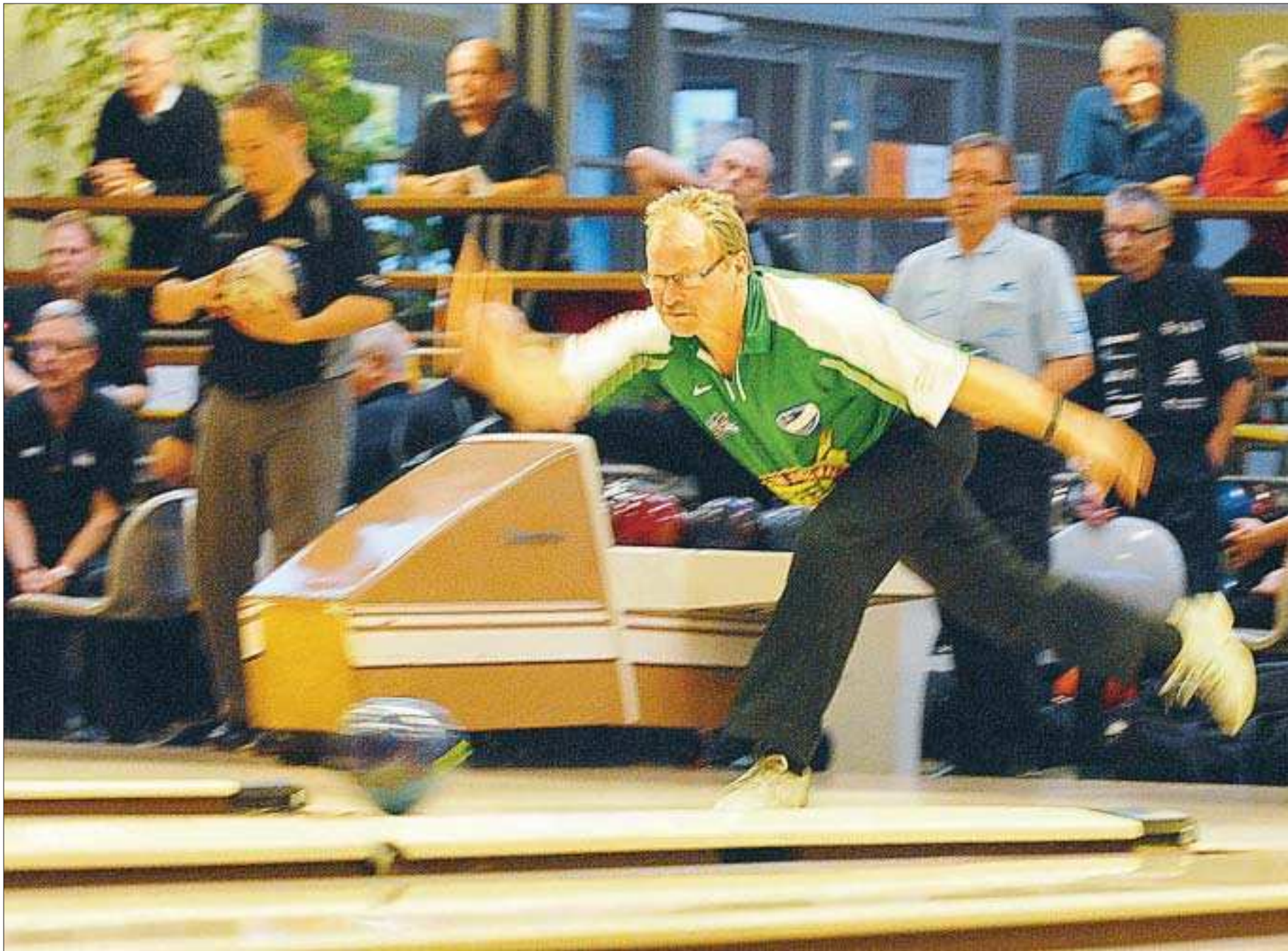
– Då ska vi ta dem, säger Eriksson.

TEXT OCH FOTO:
NIKLAS E.W. ERIKSSON
sport@nyan.ax

Förlust igen. Jomala IK spelade stundtals riktigt bra mot Teknikum i lördags hemma i Vikingahallen men det räckte inte hela vägen och än en gång fick JIK se sig besegrad.

Käglan slog strike på hemmaplan

Tre vinster. IFK Mariehamn vann tre av totalt fem matcher under lördagens hemmaomgång i division IV. På bilden Allan Byberg.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Vann alla matcher i helgens hemmaomgång

BOWLING. BK Käglan och IFK Mariehamn 2 hade under lördagen hemmaomgång i riksseriens division IV. Käglan, som är nykomlingar i årets serie, tog storslam och vann samtliga fem matcher.

–Vi gjorde ingen riktigt bra serie men vi vann ju i alla fall, säger Charles Nylund i Käglan.

BK Käglan och IFK Mariehamn 2 huserar den här bowlingsäsongen i samma serie – nämligen riksseriens division IV.

IFK Mariehamns Lucas Gustavsson gladdes åt att det var hemmaomgång med tanke på hallarnas skiftande kvalitet på fastlandet.

–Det varierar väldigt mycket och avståndet är ett exempel på det men hemma är det bra, säger han.

Käglan dominerade

Fem lag gjorde upp i Idrottsgården under lördagskvällen och för Gustavsson fanns det

ett givet mål med omgången.

–Huvudsaken är att vi slår Käglan, säger han.

Dessvärre för Gustavsson och hans lagkamrater i IFK Mariehamn 2 blev fallet inte så. BK Käglan avgick med segern mot lokalrivalen och fick totalt ihop 4260 poäng på fem matcher.

–Det är alltid roligt att slå andra hemmalag och vi har 2-0 på IFK nu, säger Nylund.

Bara tvåa totalt

Käglan fick däremot se sig besegrade i den sammanlagda resultatlistan då KK-Turistit från Åbo var 38 poäng bättre totalt.

–Det var mycket upp och ner för våran del men ungdomarna spelade bra, säger Nylund.

Bäst snitt i Käglan hade Sebastian Mattsson med sina 184,8 poäng, tätt skuggad av Malin Bambergers 184,6. Bamberg hade dock den bästa enkelserien då hon fick ihop 244 poäng totalt.

IFK stannade på 3936 po-

äng och laget tog tre segrar i Idrottsgården ilördags.

Andraplats

BK Käglan parkerar i och med helgens fina resultat på en andraplats i tabellen som toppas av KK-Turistit, 764 poäng före Käglan.

IFK Mariehamn har 1006 poäng upp till serieledarna från Åbo och ligger för tillfället på en fjärdeplats.

Nästa omgång i riksserien för IFK Mariehamn 2 och BK Käglan är under "lillajul"-helgen 28 november då lagen har bortaomgång.

NIKLAS E.W. ERIKSSON

Hög nivå.

Malin Bamberg hade den bästa enkelserien av alla i BK Käglands lag. 244 poäng fick Bamberg ihop på en serie.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Komet hade en tung dag

BOWLING. Komet, som spelar i riksseriens division III, spelade bortaomgång i Helsingfors under lördagen.

Det åländska bowlinglaget

fick vare sig motståndare eller käglor på fall och skrapade ihop en vinst på totalt fem matcher. Mikael Jingstål hade bäst snittpoäng i Komet

med sina 179 poäng. Sammanlagt fick laget ihop 3429 poäng och övriga lagmedlemmar var Kim Nyman, Jussi Kuitunen och Johan Kuitunen. (ne)

Bara en vinst för BC Clipper

BOWLING. BC Clipper deltog ilördags i riksseriens division II men det blev bara en seger på fem matcher i Esbo.

Tony Miros, Jens Kvarnström, Tommy Ahonen, Peter Söderblom, Stefan Sundberg och Robert Kvarnström ingick i

Clippers lag. Den sammanlagda poängskörden blev 4637 och det bästa snittet hade Tony Miros med sina 198,2 poäng. (ne)

IFK-bowling sist i tabellen

BOWLING. IFK Mariehamn bowlade under helgen dubbelomgång i riksseriens division I.

Det blev en tung helg där IFK vann tre av totalt elva matcher. Boris Bergman hade den bästa snittpoängen i laget med sina 201,6 poäng.

Den sammanlagda poängskörden blev 10613 poäng.

IFK ligger numera sist i tabellen och har 710 poäng upp till sjätteplatsen som betyder fortsatt division I-spel även nästa säsong.

Mats Rosberg, Kenneth Danielsson, Oskar Mattsson, Boris Bergman, Hilding Mattsson och Ove Pellas ingick i IFK:s lag.

NIKLAS E.W. ERIKSSON

JJK ordnade nytt kontrakt

FOTBOLL. Igår blev det klart att JJK från Jyväskylä spelar i Tipsligan även nästa säsong.

KPV klarade inte av att rubba JJK på hemmaplan. Matchen slutade 2-1 efter att Mika Lahtinen samt Ik Kyung Nam hittat nätet för JJK.

Därmed grejade Jyväskylä-laget nytt ligakontrakt efter totalt 5-3 på två matcher.

Det första mötet i Karleby slutade med 3-2 seger för bortalaget JJK. (ne)

Sjölund målskytt i Slovenienmöte

FOTBOLL. Annica Sjölund avslutade målskyttet för Finland borta mot Slovenien i VM-kvalet ilördags.

Matchen slutade 3-0 till Finland och Sjölund spelade fulla 90 minuter. Laget tog sin andra raka seger och på onsdag väntar Portugal för finländskorna.

Övriga målskyttar var Laura Österberg-Kalmari och Tiina Salmén. (ne)

Wirtanen och ÖSK vann mot Halmstad

FOTBOLL. Tommy Wirtanen agerade inhoppare för sitt Örebro SK när han byttes in i matchens 62:a minut i hemmamötet med Halmstad BK på Behrn arena ifredags.

Halmstad tog ledningen på en straffspark efter ungefär en halvtimmes spel men Örebro vände på steken och vann kampen med 2-1.

Finländaren Roni Porokara stod för två mål och ÖSK jagar febrilt fjärdeplatsen i tabellen som ger Europaspel. Örebro ligger för närvarande på en sjundeplats i den allsvenska tabellen och har skrapat ihop 43 poäng med två omgångar kvar att spela. (ne)

Tony Asumaa med i FST5

FOTBOLL/TV. Lemlänningen Tony Asumaa medverkar i FST5:s Sportmagasinet på tisdag.

–Det största en idrottare drömmer om är väl medverkan i en OS-, VM- eller EM-final. Den önskan gäller också för en del av domarkåren. Fotbollsdomaren och doktoranden Tony Asumaa från Lemland på Åland är en av dem som hör till de 48 domare som av UEFA utsågs att regelbundet döma i årets Europaliga, skriver FST5 i programinformationen.

I programmet får tittarna veta att Asumaa ibland känner sig som helproffs, ibland som glad amatör och att han frustreras över tanken att antagligen aldrig få döma en VM-final.

Programmet visas klockan 21.00 och går i repris på onsdag klockan 17.25 och klockan 23.00. (ml)

FOTBOLL. Djurgårdens IF, utan skadade Daniel Sjölund, tog en välbehövlig trepoängare ilördags när man besegrade bottenkollegan Örgryte med 2-1 på hemmaplan.

Målen gjordes av Patrik Haginge och Hrvoje Milic. Djurgården, som slåss med Hammarby och Örgryte för att undvika direkt degradering, har nu lika många poäng som Örgryte men DIF har sämre målskillnad. (ne)

IFK-hockey krossade SK Iron

Gurgel. I mitten av andra perioden utbröt ett slagsmål mellan lagen som resulterade i totalt fem matchstraff.

DIVISION III
IFK MARIEHAMN 9
SK IRON 1

ISHOCKEY. –Vi borde ha gjort ännu mera mål men deras målvakt gjorde en riktigt bra match.

Det säger Marcus Englund efter gårdagens hemmamöte där IFK Mariehamns hockeyherrar utklassade SK Iron med 9-1.

SK Iron hade aldrig skuggan av en chans när man gästade Mariehamn igår för ett möte med IFK:s A-lag. Redan efter dryga minuten hade hemmalaget tagit ledningen i matchen genom **Daniel Sederström** som assisterades av **Mats Clemes**.

Det tog inte länge innan målvakten i SK Iron fick kapitulera ännu en gång. Återigen var det nämnde Sederström som backhandavslutade i bortre gaveln fram till 2-0 för IFK.

–Motståndet var inte så jättebra utan laget bestod mest av unga spelare, säger Englund.

Stängde butiken

IFK Mariehamn spelade under långa stunder ut bortalaget och spelet var stationerat i gästernas zon. Innan första perioden var till ända stod det klara 4-0 till det åländska hockeylaget.

Daniel Gullans stack emellan och satte trean med ett distinkt slagskott upp i nät-

taket innan Sederström satte sitt tredje och IFK:s fjärde för dagen.

Matchen var i det här skedet redan avgjord. Iron var en munskbit för IFK som var både större och starkare än sina motståndare.

–Vi spelade bra i första men sedan blev vi omedvetet nonchalanta, säger Englund.

Slagsmål

Efter ungefär halva matchen utbröt ett slagsmål på banan som totalt renderade i fem matchstraff, två för hemmalaget och tre för Iron.

–Det blev lite grinigt men det som utlöste det hela var en helt vanlig händelse i spelet. En orsak kan nog vara att de låg under så pass stort, säger Englund.

Irons målvakt höll länge ensam nere siffrorna i matchen men trots det slutade tillställningen 9-1 till IFK. Övriga målskyttar var Daniel Sederström och Daniel Gullans som gjorde ytterligare varsitt, **Jonathan Mörn**, **Andreas Stenberg** och **Julius Englund**.

Härnäst väntar Gimo för IFK Mariehamn och lagets spelande assisterande tränare Marcus Englund tror att det blir tuffare motstånd.

–Vi slog Gimo med 4-3 i en turnering på försäsongen så det blir nog betydligt svårare än idag (lås:söndag), säger Englund.

Text: NIKLAS E.W. ERIKSSON
Foto: ERKKI SANTAMALA

Backskott. Jonathan Mörn ökar på IFK:s ledning från backplats och Sam Landström stör motståndarnas målvakt.

Svettigt. Irons målvakt hade fullt upp med IFK:s anfallare. Här oroar IFK Mariehamns Marcus Englund.

Inget mål. Backen Johan Norrgård stack upp och blev sånär målskytt i matchen.

Honka åkte ur cupen, IFK missar Europa

■FOTBOLL. Semifinalerna i Finska cupen spelades under gårdagskvällen. Honka tog sig an Tampere United borta och matchen slutade 0-0 efter fulltid.

Det blev förlängning där TamU tog ledningen genom **Jari Niemi** på straff i 94:e matchminuten. Honka gav dock inte upp och kvitterade med knappa minuten kvar av den andra förlängningskvarten.

Målskytten hette **Jami Puustinen** och det hela fick avgöras på straffar.

I straffläggningen var TamU det starkare laget då man vann med totalt 4-3. Honkas uttåg innebär att IFK Mariehamn missar chansen till Europaspel. (ne)

Landslagsläger för Ekhalie och Ochieng

■FOTBOLL. IFK Mariehamns **Amos Ekhalie** och **Willis Ochieng** är uttagna till ett träningsläger för Kenyas landslag.

Läget börjar den 26 oktober och pågår ända fram till mitten av december.

Under tiden hinner man även spela flera matcher, bland annat möter Kenya Mozambique i VM-kval den 14 november och mellan den 28 november och den 8 december arrangerar Kenya CECAFA (öst- och centralafrikanska mästerskapen).

Målvakten Ochieng har spelat de senaste landslagsmatcherna för Kenya, men för Ekhalie är det första gången han är uttagen i a-landslaget. (ml)

Vinst och förlust för Finlands U-17

■FOTBOLL. IFK Mariehamns **Johannes Nordström** spelade hela matchen när Finland förlorade mot Turkiet i EM-kvalet för U17-landslaget under fredagen.

Förlustsiffrorna skrevs till 0-2 efter att Finland legat under i paus med uddamålet.

Igår mötte de unga finländarna Tyskland och i den matchen blev det vinst med 1-0.

Nordström fick fortsatt förtroende och genomförde hela matchen för Finland.

Makedonien väntar på onsdag i den sista gruppsspelmatchen i EM-kvalet.

Vinnaren får kvala vidare för att nå huvudturneringen. (ne)

Oavgjort mellan PuiU och Sport i damligakvalet

■FOTBOLL. Den första kvalmatchen till Damligan nästa säsong avgjordes igår mellan Sport och PuiU.

Matchen slutade 1-1 efter att PuiU kvitterat Sports ledning med bara två minuter kvar av ordinarie tid.

Liten fördel PuiU alltså med tanke på att det var Sport som spelade hemma i gårdagens möte. (ne)

Tvåor. Viola Fyrvall och hästen Vanessa placerade sig efter en felfri runda på andra plats i 60/70 centimetersklassen.

Rebecca vann fredagshoppning

BANHOPPNING. Många vägringar präglade hopp-tävlingen som ordnades på Stall Aftonsol i fredags, men en som klarade sig felfritt var Rebecca Shafranov på Brolötens Kingstone.

–Han stannar nästan aldrig, sa den nöjda ryttarinnan.

En hopptävling med fyra klasser ordnades i Stall Aftonsols nya ridhus på fredagskvällen. 13 ekipage var anmälda i första klassen för dagen där hinderhöjden låg på mellan 60 och 70 centimeter.

Julia Karlsson och Charm inledde. Efter att ha tagit fel väg vid ett hinder fick de fyra fel och de missade därmed omhoppningen. Klassens andra ekipage var **Alina Ganner** och Arrie. Efter en vägran på tredje hindret fick också de lämna banan med fyra fel efter grundomgången.

Petra Ådjers var tredje ryttare för dagen. Hennes häst Nick stannade på första hindret och Ådjers fick en luftfärd som lyckligtvis slutade utan värre skador. Även fjärde ryttaren för dagen, **Pernilla Ahlgren**, uteslöts efter att ha fallit av då hästen Candela vägrade på tredje hindret.

Frisk fläkt

Med den skakiga inledningen

i åtanke var femte ekipaget för dagen, Rebecca Shafranov och Brolötens Kingstone, en frisk fläkt på banan. Den 19-åriga connemaraponnyn hoppade piggt och glatt alla hinder och i omhoppningen satte ekipaget upp hög hastighet och tiden de presterade visade sig senare räcka ända till en förstaplats.

–Han är jätterolig att rida, och snabb, säger Shafranov efter kvällens prisutdelning.

Ryttarinnan berättar att hon ridit i tre år och att hon haft Brolötens Kingstone på foder sedan i början av sommaren.

–Han stannar nästan aldrig men ibland kan han vara lite galen och fara iväg om han blir glad, säger hon.

Problematiskt plank

Totalt tävlade 31 ekipage under kvällen.

I 80 centimeters klassen ställde ett blått plank till det får många ryttare och endast **Cia Langebro** och Snövit samt **Viktoria Bergman** och Carmen klarade sig helt felfritt genom grundomgång och omhoppning. Med en lite snabbar tid tog Langebro hem segern i klassen.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
tfn 528 462

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Vinnare. 12-åriga Rebecca Shafranov och rutinerade connemaraponnyn Brolötens Kingstone vann 60/70 centimetersklassen efter en snabb och felfri ritt.

Utom tävlan. Maeva Hachem och Javanässä deltog utom tävlan i klassen 60/70 centimeter.

Vinst och förlust för handbollsdamer

■HANDBOLL. IFK Mariehamns handbollsdamer kämpade ner Films SK i Upplands-seriens division IV isöndags på bortaplan. Matchen slutade 14-7 till IFK och det var damernas tredje raka seger. Däremot kom lagets första förlust för säsongen när man mötte Hallsta HF senare under kvällen. Slutresultatet spikades till 37-17 och efter fyra spelade matcher ligger IFK på en fjärdeplats i tabellen. (ne)

Ålänning vann 54.000 på V75

■TRAV. En åländsk spelare vann 54.705 kronor efter att ha prickat in sju rätt på V75 som avgjordes på Åbytravet i lördags.

Vinstkupongen bestod av en sju, 25 sexor och 222 femmor och kostade över 1000 kronor, den hade lämnats in på Shell i Mariehamn. (ml)

Rätt tips

Lotto

4, 6, 16, 19, 26, 32, 33

Tilläggsnummer: 5, 10, 22

Vinstprognos: 7/-, 6+1/14.035,60

(20), 6/1.559,60, 5/44,60, 4/11,30

Extravinst: 4+3/4.526,10, 4+2/38,90, 4+1/4,90, 3+3/113,40, 3+2/4,60, 3+1/1.

Joker

6 0 5 8 5 9 5

Vinstprognos: 7/-, 6/-, 5/8.087 (8), 4/530,30, 3/53,80, 2/11,60

Viking Lotto, 21.10

17, 19, 20, 22, 45, 46

Tilläggsnummer: 4, 31

Lyckonummer: 45

Vinstprognos: 6/3.276.436,90 (1),

5+1/15.135,50, 5/1.274,70, 4/28,60, 3/6,80

V75, Björneborg

I/1, II/2, III/12, IV/6, V/1, VI/7, VII/2.

Strukna: I/2,11,12, II/9, V/8 VII/6,11

Vinstprognos: 7/1.302,10 (112), 6/8,40, 5/-

V75, Romme

I/3, II/5, III/6, IV/7, V/12, VI/12, VII/5.

Strukna: I/10, V/1,9, VI/9, VII/7

Vinstprognos: 7/3.833.843 kronor (6 st), 6/25.183, 5/1.399

Stryktipset

21X 22X X11 XX2X

Vinstprognos: 13/-, 12/21.363,20 (7), 11/780,80 10/108,60

Sportens kom ihåg

■ Motionserien i ishockey:

Nu är det dags igen att anmäla lag till motionsserien i ishockey. Sista anmälningssdag 28 oktober. För mera information ring Henning Karlsson tel. 0457-3421636.

■ **Ridklubben Sleipner:** Höstmöte onsdagen 28 oktober 18.00 i stallcafé.

■ **ÅIBF:** Ordinarie höstmöte måndag 26 oktober 18.00. Stadgeenliga förhandlingar. Alla hjärtligt välkomna.

■ Ålands ryttares framtid:

Ålands ryttares höstmöte inställt pga för få anmälningar. !

■ **Öspelens tackfest:** Alla öspelsfunktionärer är välkomna till tackfesten ombord på Rosella den 12 november. Incheckning från kl. 17, retur kl 24. Färjan är helchartrad! Anmäl dig senast 2 november till maria-theres.nyqvist@vikingline.fi eller via växeln 26011 (Maria- Theres). Ytterligare info www.natwestislandgames2009.ax

RIDSPORT

Tävling i stall Aftonsol 23 oktober

60/70 cm, 4 placerade: 1) Julia Karlsson, III 4 fel, 1.23.00, Charm, 2) Alina Ganner, IV 4 fel, 1.33.88, Arrie, 3) Petra Ådjers, Nick, 4) Pernilla Ahlgren, Candela, 5) Rebecca Shafranov, Brolötens Kingstone, I 0 fel, 0.24.64, 6) Tiia Pihlakoski, Arsens Lupin, 7) Christer Lundin, Carmen, 8) Martina Nordin, Krutov, 9) Cia Langebro, (Utom tävlan), Snövit, 10) Maeva Hachem (Utom tävlan), Javanässä, 11) Viola Fyrvall, Vanessa, II 0 fel, 0.28.49, 12) Yvonne Sjöström, Zatyr, 13) Linda Klarby, Glad to see you.

80 cm 4 placerade: 1) Ida Nordlund, Forester, 2) Sonja Eklund, Beauty Boy, III

4 fel, 0.26.15, 3) Julina Jansson, Matilda Wildfire, 4) Fina Rundberg, No Parking, 5) Cia Langebro, Snövit, I 0 fel, 0.31.14, 6) Cia Jansson, SG Chinook, 7) Linda Klarby, Glad to see you, 8) Olle Karlsson, Charm, IV 4 fel, 0.39.41, 9) Johanna Regårdh, Plexsus, 10) Ida Boström, Arrie, 11) Viktoria Bergman, Carmen, II 0 fel, 0.33.31, 12) Minna Saarijärvi, Pami, 13) Ida Nordlund, Bryan.

90 cm 1 placerad: 1) Sophie Salmelin, Antiloopia, I 0 fel, 0.27.09, 2) Fina Rundberg, No Parking, 3) Cia Jansson, SG Chinook..

100 cm 1 placerad: 1) Sophie Salmelin, Antiloopia, 2) Maria Fagerlund, Quinto van Orshof, I 0 fel.

Instruktören Christer Lassus:

Stor potential bland åländska skyttar

Nio deltagare. Skytteläget i Bredmo lockade totalt nio deltagare som hade kommit för att ta del av skytteinstruktören Christer Lassus erfarenheter och råd.

SKYTTE. Under helgen arrangerades ett skytteläger i Bredmo med en avslutande tävling som gick under namnet Ålandsträffen. Meningen var att unga luftgevärsskyttar skulle få chansen att träna tillsammans med en erfaren skytteinstruktör från Svenskfinlands sportskytteförbund.

–Jag lär grunderna åt nybörjare men det är lika viktigt att instruera föräldrarna för då kan de involvera sig och övervaka barnens skytte på ett helt annat sätt.

Det säger Christer Lassus från Svenskfinlands sportskytteförbund som var på Åland i helgen för att undervisa på skytteläget i Lemland Bredmo.

Lassus menar att de åländska skyttarna har gått starkt framåt och han ser en stor potential bland dessa.

Rutinerad tränare

Lassus är gammal i gamet och har många år på nacken som tränare, och aktiv skytt sedan drygt 50 år tillbaka.

Det viktigaste enligt Lassus är att föräldrarna är med barnet på skjutbanan eftersom det har visat sig vara ett framgångsrikt recept.

–Det finns inte en möjlighet i världen att en enda tränare

Skytte tränare. Christer Lassus ger instruktioner åt Linnea Abrahamsson (till vänster) och Daniel Liewendahl hur man ska hantera luftgeväret för att bli en ännu bättre skytt.

kan hålla ett öga på alla under en kväll. När tränaren har gett instruktioner till några få individer har andra redan skjutit klart men är föräldrarna med kan de ingripa och lära barnet vad som kan förbättras, säger han.

Motstånd utifrån

Totalt hade nio åländska barn och ungdomar samlats ute på Bredmo skyttebana för att lära sig mera i luftgevärsskytte. Lördagen avslutades med en luftgevärstävling, som gick under namnet Ålandsträffen, där det även anslöt sig deltagare både från Finland och Sverige.

–Vi får besök av två skyttar från Kyrklätt men dessutom har fyra skyttar anmält sig från Virsbro i Sverige. Det är första gången som vi har svenska skyttar på besök, säger Sandra Österman som hjälper till att arrangera tävlingen.

Hur fick de nys om tävlingen?

–Skyttarna från Virsbro har varit hit på läger och efteråt har de visat intresse för att ställa upp i tävlingar, säger Österman.

Andra regler

Det finns vissa skillnader mellan åländska och svenska skyt-

tar trots att det handlar om barn och ungdomar. Enligt Lassus är det till exempel tillåtet med specialutrustning i Sverige bland juniorskyttar.

–På Åland är det förbjudet med rock och handske i klaser under 14 år eftersom det inte är meningen att föräldrarna måste satsa dyra pengar. Barn växer fort men det är också vanligt att man hittar helt andra fritidsaktiviteter i den åldern och då är det bra att kunna erbjuda en hobby utan onödiga utgifter. Det har hänt tidigare att föräldrar och barn har tittat snett på personer för att de har haft dyr specialutrustning, säger han.

När är det bra att ha specialutrustning?

–Det ger bättre resultat i frihand och i det stående skyttet exempelvis, men mindre barn som sitter ner och skjuter behöver ingen sådan utrustning.

Hemmasegrar

Ålandsträffen lockade sammanlagt 17 deltagare där det gick att ställa upp i klasserna ST-10 till och med A-20.

I den yngsta klassen ST-10 segrade hemmaskytten Daniel Liewendahl med en totalsumma på 195 poäng. Hannes Robertsson från Virsbro knep andraplatsen medan Linnea Abrahamsson från ÅSSF blev trea på 191 poäng.

MS14-klassen bestod bara av

skyttar från ÅSSF. Maria Liewendahl drog det längsta strået med sina 279 poäng. Elin Abrahamssons 272 poäng räckte till en andraplats och Max Mattsson fick nöja sig med plats tre efter 265 poäng.

Elin Liewendahl var bäst i klassen D-18 där 385 poäng räckte gott och väl till förstaplatsen. Katarina Långström från Kyrklätt var 14 poäng efter segrarinnan och Virsbrokytten Ninnie Welanders stannade på 359 poäng.

ÅSSF:s Andreas Virtanen slog klubbkompisen Tom Mattsson med 15 poäng och bärgade förstaplatsen i A20 med sina 584 poäng.

TEXT OCH FOTO:
NIKLAS E.W. ERIKSSON
sport@nyan.ax

SKYTTE

Ålandsträffen 2009

A20: 1) Andreas Virtanen, ÅSSF, 584, 2) Tom Mattsson, ÅSSF, 569.

A16: 1) Mathias Nordberg, ÅSSF, 372.

D18: 1) Elin Liewendahl, ÅSSF, 385, 2) Katarina Långström, KSF, 371, 3) Ninnie Welanders, Virsbro, 359.

MS14: 1) Maria Liewendahl, ÅSSF, 279, 2) Elin Abrahamsson, ÅSSF, 272, 3) Max Mattsson, ÅSSF, 265.

MS12: 1) Sebastian Långström, KSF, 163, 2) Jonathan Grönlund, ÅSSF, 148.

S10: 1) Daniel Liewendahl, ÅSSF, 195, 2) Hannes Robertsson, Virsbro, 192, 3) Linnea Abrahamsson, ÅSSF, 191.

NB 12-14: 1) Fanny Robertsson, Virsbro, 200, 2) Alexandra Hyytiäinen, Virsbro, 196, 3) Anton Dahl, ÅSSF, 178.

Aspholm persade i bröstsim

■SIMNING. Annika Aspholm tävlade i Nordiska mastersmästerskapen under lördagen.

Aspholm drömde till med nytt åländskt rekord på distansen 50 meter bröstsim i klassen 45-49 år.

Klockan stannade på 38,18 och var en putsning av det gamla rekordet med 68 hundradelar. Tiden räckte till en andraplats i tävlingen.

Anna-Karin Josefsson från Varberg-Falkenberg Sim vann efter att ha slagit händerna i kasket med en tid på 38,18. (ne)

Poäng för Joker Dart

■DART. Joker Dart tog sig an Satatikka 2 och Hirvitikka 1 under lördagen i den tredje omgången av herrarnas division II.

Det åländska dartlaget vann mot Satatikka 2 med 5-3 och för poängen stod Andreas Sjöberg, Jim Andersson, Gungerd Lindberg och Leonard Lindberg. Sistnämnde Lindberg svarade för två poäng.

Hirvitikka 1 bjöd hårt motstånd och i den andra matchen blev det förlust med hela 8-0. (ne)

Järfälla rådde inte på Pixbo

■INNEBANDY. Ålänningen Andreas Ahlqvist, som representerar Järfälla i svenska Superligan i innebandy, noterades inte för några mål när hans lag mötte topplaget Pixbo under lördagen.

Det blev förlust på hemmaplan med 3-7. Järfälla parkerar på en sista plats i tabellen med två oavgjorda och fyra förluster efter de inledande sex omgångarna. (ne)

Nylund bärgade Fiskarns pokal

■BÄNKSKYTTE. Ben Nylund tog hem bänkskyttetävlingen Fiskarns pokal i lördags ute på Bredmo skyttebana.

Nylund sköt den minsta gruppen i det sista skyttet med sina 30,91 millimeter. Med ett medel på 36,49 vann han före Fabian Wallin och Jan Stenroos. (ne)

SKYTTE

Sportskytteföreningens stöd cup 2, 10 m. luftgevär, 20 skott. 10 deltagare.

1) Halvard Grönlund 200 p. (Av 200 möjliga), 2) Anders Dahlén 198 p, 3) Birger Eriksson 193 p.

SKYTTE

Bänkskytte 300m UL 3x10 skott

1) Ben Nylund, 36,49, 2) Fabian Wallin, 40,03, 3) Jan Stenroos, 41,84, 4) Bror Eriksson, 46,64, 5) Henrik Miren, 49,08, 6) Göte Sjöblom, 52,57, 7) Rune Fagerström, 54,72.

DART

Tävlingen på klubben torsdag 20 oktober 2009, 7 deltagare

1) Andreas Sjöberg, 2) Veronica Lampén, 3/4) Sune Eriksson, 3/4) Kenneth Brunila
Bästa utgång: Sune Eriksson 138
Minst pilar: Kenneth Brunila 19 st
180: Kenneth Brunila

DART

Tävlingen på klubben torsdag 22 oktober, 7 deltagare

1) Kim Brandt, 2) Jim Andersson, 3/4) Veronica Lampén, 3/4) Kenneth Brunila
Bästa utgång: Kenneth Brunila 86
Minst pilar: Kim Brandt 17
180) Veronica Lampén 1st, Kim Brandt 1st

Gymnaster på höstmöte i Helsingfors

■GYMNASTIK. Finlands-svenska gymnastikförbund anordnade under helgen inspirationsdagar för ledare och gymnaster.

FSG-dagarna i Helsingfors lockade 50 ivriga gymnaster och gymnastikledare från hela Svenskfinland.

Dagarna hade ett mångsi-

digt utbud där bland annat Helene Nilsson från Sverige ledde aerobicpass och Ghita Boussir, Carina Björkman, Rasmus Jyry, Thomas Hellsten samt Anna Jern instruerade i pilates, barngymnastik, akrobatik och fot- och hoppteknik.

I samband med gymnastik-

dagarna höll det Finlands-svenska gymnastikförbundet sitt höstmöte lördagen 24 oktober i Helsingfors.

Totalt ställde 32 delegater upp från 18 medlemsföreningar. Höstmötet godkände förbundets verksamhetsplan och budget för år 2010.

Förbundets ordförande

Ulrika Jansson från Karleby och förbundets viceordförande Kenth Sjöblom från Vanda omvaldes. Styrelsemedlemmarna Pia Boström från Lepplax och Mariella Ramstedt från Pargas omvaldes för en ny tvåårsperiod. I styrelsen sitter kvar Tony Ahlgrén från Helsingfors,

Marita Eklund från Vasa, Rasmus Jyry från Helsingfors, Britt-Mari Mattsson från Borgå, och Gabriella Rönnberg från Mariehamn. Carina Björkman nyvaldes och förbundets verksamhetsledare Barbara Åkerberg fungerar som styrelsens sekreterare. (ne)

Män i ett mörkt rum

■ **Klart att** Odd Fellow värnar om sina män. Inte en kvinna är med i denna sekt. Alla dessa män sitter i ett mörkt rum med gardierna fördragna. Undrar vad

de pratar om egentligen? Kvinnor som förtrycker dem kanske? Inte pratar de om att hjälpa andra människor i alla fall. Man måste som man ha mycket pengar för att bli inbjuden i denna sekt om jag förstått det rätt eller har jag helt fel?

”Frågväs”

► LEDIGA PLATSER

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Ledig tjänst:

Sjukskötare

Läs mer:
www.ahs.ax el.
www.ams.ax

► ENTREPRENADER

SALTVIKS KOMMUN

utbjuder på
entreprenad
**nedläggning av
avloppsledning**

- ca 600 m självfalls-
ledning och ca 100 m
pumpedning samt 1
pumpstation.

Anbudshandlingar och
övriga upplysningar
fås från kommunkans-
liet, tel. 48 90 40.

Slutna anbud märkta
”Anbud avlopp” inläm-
nas senast 4.11.2009 kl.
16.00 till kommunkans-
liet, adress Lillängs 14,
22320 Ödkarby.

► ÖVRIGT

KASTRERINGSKAMPANJ

KATT • Vecka 44 och 45

-15 %

på ordinarie pris

Ömsen
FÖRSÄKRINGAR

Bokningar mån-fre
kl. 12.00-13.00
Telefon 32 185

Veterinärer är:
**Rauli Lehtinen,
Peter Saul och
Julia Lindberg**

► UTHYRES

UTHYRES

NEPTUNIGATAN 5

Flexibel 180 m² lokal på
andra våningen, lämplig
för t.ex. kontor, förenings-
verksamhet, försäljning

Ring tel 52 55 60

Landskapsregeringen har satsat på nyföretagande

■ **Utgångspunkten** är att enskilda företagare, aktörer inom näringslivet själva sköter sin verksamhet. Enskilda människors ideer och entreprenör-sanda är bärande för näringsutvecklingen. Marknadskrafterna ska var grunden för utvecklingen med så lite samhällsinblandning som möjligt i företagets verksamheter.

Plattformen på vilket människor själva gör sina val och utvecklar sin verksamhet är den grundläggande samhälls-servicen med tryggad sjukvård, social verksamhet utbildning

► LEDIGA PLATSER

Skolnämnden i Eckerö lediganslår vid Eckerö skola

- En deltid, 25 tim-mar per vecka, **elevas-sistentbefattning** under tiden 16.11.2009 – 8.6.2010. Lön erläggs enligt av-tal. Skolföreståndare Maria Bonds ger vid be-hov närmare informa-tion, tel 38 361 eller per e-post: maria.bonds@sahd.ax

Sedvanlig ansökan skall vara skolnämnden tillhanda senast den 6.11.2009. kl 12.00 och inlämnas under adress: Skolnämnden i Eckerö, Box 5, 22151 Jomala.

26.10.2009
Skolnämnden i Eckerö

► ANBUD

Ålands landskapsregering

Ålands landskapsregering utbjuder genom anbudsförfrågan Allhallen i Eckerö såsom hyresobjekt, varvid hyresgästen samtidigt ikläder sig ansvaret för anläggningens drift.

Prospekt kan hämtas från landskapsregeringens registratörskontor eller www.regeringen.ax.

Skriftliga anbud, i slutna kuvert märkta ”Anbud Allhall” skall vara Ålands landskapsregeringens registratörskontor tillhanda senast den 15.12.2009 kl 16:15.

Besöksadress: Ålands landskapsregering, Strandgatan 37, Mariehamn

Postadress: Ålandslandskapsregering, Pb 1060, 22111 Mariehamn.

Kontaktperson: Susanne Holm, telefon 25199.

Mariehamn, landskapsregeringen, den 23 oktober 2009.

och infrastruktur. I vårt välfärdssystem tar vi gemensamt ansvar för att bekosta och forma samhällsservicen men vi har också ett gemensamt ansvar för att trygga en hållbar utveckling, socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Landskapsregeringen har ansvar att på medborgarnas mandat se till att de grundläggande förutsättningarna finns för ett fortsatt gott företagsklimat.

Förutom att direkt fokusera på näringspolitikens stödjande funktioner satsas via landskapsbudget på områden som främjar och skapar möjligheter för företagen att upprätthålla sin verksamhet och trygga en utveckling.

Utbildningen är central för hela samhällets utveckling och också avgörande för att trygga företagets behov av utbildad arbetskraft. Landskapsregeringen har inom utbildningsväsendet lyft fram entreprenörandan som en naturlig del av utbildningen. landskapsregeringen är också lyhörd för näringslivets behov och strävar efter att svara upp med efterfrågade förändringar av utbildningsväsendet som förs fram av näringslivets företrädare.

Genom omfattande landskapsandelar tryggas den kommunala sociala välfärden där en viktig del för näringslivet är en väl fungerande barnomsorg. Hälso- och sjukvården är en av de stora utgiftsposterna i landskapets budget men den är också ett klart prioriterat politikområde.

Trafik och kommunikationer är ytterligare en viktig del av landskapets åtaganden för att trygga goda förutsättningar för samhällets och näringslivets utveckling.

Landskapet upprätthåller också en egen statistik och utredningsmyndighet som med sin omfattande produktion av statistik och utredningar serverar samhället med underlagsmaterial för olika verksamheter.

Förutom den grundläggande samhällsservicen finns uttalade näringspolitiska mål där landskapet går in och satsar på en utveckling.

År 2009 har lyfts fram av landskapsregeringen som förtagsamhetens år. Projektet har genomförts tillsammans med enskilda branschorganisationer

Lantrådet Viveka Eriksson skriver om landskapsregeringens näringspolitik.

som fått ekonomiskt stöd av landskapsregeringen för att förverkliga planerna.

Under året har en person haft uppdrag att utarbeta en kommande turismstrategi och medel har via turistförbundet kanaliserats för marknadsföring av landskapet som turistmål.

Under året har storsatsningen Alandica tagits i bruk vilket innebär nya möjligheter för besöksnäringen att marknadsföra Åland som ett kultur och konferenslandskap.

Storsatsningar med samhällsmedel inom idrottsområdet har också möjliggjort en vidare utveckling av Åland som destinationsort för idrottsturismen. Landskapsregeringen har beredskap att stöda en privat satsning på en ny golfbana.

Landskapet har också bidragit till att större idrottsevenemang som t.ex. Ö-spelen och Paf-open kunnat förverkligas. Landskapsregeringen har haft beredskap att bistå olika turistföretagare med ekonomiska stöd för att höja standarden inom turistanläggningar.

Landskapsregeringen

har satsat på nyföretagande, enskilda personer kan erhålla ekonomiskt stöd. I samarbete med och genom stöd till olika branschorganisationer får personer råd för att komma vidare med sin affärsidé. Inom ÅTC:s ram har den sk. företagsinkubatorn utvecklats och genom projektet ”starta eget” får enskilda entreprenörer råg i ryggen att ta steget in i företagsvärlden. Kvinnligt företagande har särskilt fokuserats inom ett projekt som förlagts till Ålands teknologisentrum.

Satsningar inom primärnäringslivet har betydelse för att trygga livsmedelsförsörjningen i landskapet och har också en stor betydelse för förädlingsin-

dustrin som sysselsätter många människor.

Landsbygdsnäringslivet har en betydelse för en fortsatt regional balans och landskapsregeringens stöd till branschorganisationer inom den sektorn är också viktiga.

Under året har landskapsregeringen miljöbyrå tagit fram ett vattenåtgärdsprogram. Samarbetet mellan näringslivet och miljöbyrå har utvecklats. Landskapsregeringens åsikt är att både klimathotet och Östersjöns överlevnad kräver krafttag och för att nå resultat vill landsskapsregeringen få med olika aktörer i ett samarbete för en förbättrad miljö.

Landskapsregeringen vill stärka och stöda utvecklingen av miljövänlig energi och har understött både företag och enskilda personer i framtagande av nya energilösningar. Under året har samarbetsprojekt startat med näringslivet som syftar till en ökad miljömedvetenhet men också till att utveckla miljöteknik som en företagsidé.

För att trygga sjöfartens fortsatta verksamhetsförutsättningar har landskapsregeringen tryckt på regeringen i Helsingfors för att det nya tonnageskattesystemet ska vara tillräckligt bra. Landskapsregeringen har fört diskussioner med sjöfartsnäringslivet om ”clean shipping” projekt som kunde förläggas till Åland som en av åtgärderna inom Östersjöstrategin. Diskussioner förs också med näringen om en utveckling av en sammanhållen sjöfartsbildning.

Det här var ett axplock av åtgärder som vidtagits under året.

Nästa års budget kommer att överlämnas till lagtinget i början av november och där kommer ytterligare målformuleringar och konkreta åtgärdsförslag att presenteras.

Kan man få skrika ut hur dålig dansbandskampen är?

■ **Man häpnar** hur dåligt de här kan vara. Någon slags kvalitet borde det finnas. Detta är ett skämt. När man sitter i soffan och hör detta vill man skrika rakt ut: Hur dåligt är inte detta?

Man tänker tillbaka på 70-talet när det fanns så många bra band. En turné i Norrland skulle de inte klara av, i alla fall skulle de inte få komma tillbaka.

Musik är en passion. Detta dödar faktiskt allt vad pas-

sion är. Varför ska man göra så här med musik som är så viktigt i en människas liv? Juryn vet jag inte varför egentligen de sitter där. Utan detta måste vara ett spel för galleriet. En amerikanska som blir till ett åtlöje och blir mycket jobbig att lyssna på.

Man blir faktiskt ledsen att höra detta för det är absolut inte rätt mot dansbandsmusiken. Man kan nästan säga att det är ett hån. Man kunde ta fram många gamla dansband som lät mycket bättre på

70-talet, än vad banden där Åstadkom. Detta är ju faktiskt skrämmande.

Hur man tar ut dessa band är och vilka kriterier dem borde ha, vet man ju faktiskt inte. Nej, förstör inte dansbandsmusiken snälla.

Det som är så otroligt är att det finns inga bra sångare nu för tiden. Utan de flesta sjunger disharmoniskt ja, till och med falskt. Detta är absolut inte örongodis utan här fodras det öronproppar.

Bo Grapensskog

TV-programmet

6.10 Förfat-tarporträtt: Märta Tikkanen (R) [8619046]

6.35 Baronessan (R) [8277794]

7.00 Rapport [26881]

7.05 Sport [7295201]

7.28 Gomorron Sverige [318923626]

10.30–12.55 UR [5009355]

13.00 Rapport [18881]

13.05 Sportspegeln (R) [6116688]

13.50–14.20 Plus (R) [213107]

15.30 Fridolf sticker opp! [82065]

FILM Svensk komedi från 1958.

17.00 Rapport [27779]

17.05 Gomorron Sverige [361688]

18.00 Hannah Montana (R) [90201]

18.25 Playa del Sol (R) [10607]

18.55 Sportnytt [6028510]

19.00 Rapport med A-ekonomi [14220]

19.10 Regionala nyheter [6936510]

19.15 Fråga doktorn [563404]

Hälsomagasin. Kompositören och artisten Py Bäckman berättar om saknad, sorg och sina minnen.

20.00 Kulturnyheter [57959]

20.15 Regionala nyheter [5890794]

20.30 Rapport med A-ekonomi [268]

21.00 Livet i Fagervik [41171]

Svensk dramaserie från 2009. Del 4 av 12.

21.45 Hemliga svenska rum [5326882]

Populärhistorisk serie. Muskö – den underjordiska staden.

22.00 Kysst av spriten [133]

Svensk dokumentärserie. När Stefan blev full började han slåss. Hans kompis Niklas fick se hur det blev värre och värre för varje år. Även 27/10, 29/10.

22.30 Älskade, hatade förort [404]

Svensk dokumentärserie. Del 8 av 8. Skolbalen.

23.00 Tysk höst [258355]

0.20 Kulturnyheter (R) [8284008]

0.35 Fallet (R) [8381076]

1.20 Dansbandskampen [9750737]

2.50 Kriminaljouren [6149973]

3.35 Playa del Sol (R) [6856843]

4.05 Sverige! (R) [8770485]

5.05–6.05 Moderna måltider (R) [7370060]

Även 29/10, 31/10.

10.30 24 direkt [38616997]

16.50 Guds-tjänst (R) [9874317]

Från Pingstkyrkan i Skellefteå. David HübINETte leder oss in i den fjärde och sista gudstjäns-ten från Skellefteå.

17.35 Landet runt (R) [2385607]

Veckokrönika. Reportage från hela Sverige. Även 27/10, 30/10.

18.20 Nyhetstecken [4755220]

18.30 Oddasat [98355]

Samiskspråkiga nyheter.

18.45 Uutiset [776881]

Finskspråkiga nyheter.

19.00 Björnmannen [32997]

Faktadokumentär från 2008. Ben Kilham lever med och forskar om björnar.

19.50 Rendrift på skolschemat (R) [5149152]

Norskt reportage från 2007. Lars Johan Sara och Aslak Ole Oskal går på sam-eskolen i Målselv i Troms och har rendrift på skolschemat.

19.55 Rapport [5148423]

20.00 Vem vet mest? [3220]

Frägesport. Även 1/11.

20.30 Trädgårdsfredag (R) [2591]

Svenskt trädgårdsmaga-sin från 2009. Del 10 av 12.

21.00 Vetenskapsmagasinet [4572]

Del 10 av 10. De okända kli-mathoten. Om klimatförhand-lingarna i Köpenhamn lyckas i december är målet att begränsa jordens uppvärmning till två grader. Även 28/10, 31/10.

21.30 Det förflutna hälsar på 1809 [6171]

Politik. Del 8 av 8. Är Sverige fortfarande en stormakt?

22.00 Aktuellt [3084]

22.30 Fotbollskväll [2355]

23.00 Sportnytt [80292]

23.15 Regionala nyheter [7010741]

23.25 Rapport [7239572]

23.30 I Zlatans fotspår [7065]

Svensk dokumentärserie. Del 3 av 8. Träningspassen fortsätter, nu är temat anfallsspel. Zlatan ger sina bästa anfallstips. Även 31/10.

0.00 Bobo Stenson (R) [20447]

Veckans konsert. Även 31/10.

1.00–1.45 Agenda (R) [2135621]

Även 28/10 och senare i dago.

7.30 Jims värld (R) [725688]

8.00 Jims värld (R) [677862]

8.25 The Bill Engvall show [6825794]

8.55 Alla älskar Raymond [9581688]

9.25–9.50 How I met your mot-her [5204152]

10.40 Rachael Ray [5238862]

11.30 Våra bästa år (R) [3883084]

12.25 Project runway (R) [6716355]

13.20 How I met your mother (R) [6924713]

13.45 Alla älskar Raymond (R) [178442]

14.15 Oprah Winfrey show [466268]

15.10 Extreme home makeover [6589626]

16.05 Funniest Pets and People [4154268]

16.35 Funniest Pets and People [2738539]

17.00 Project runway [608572]

18.00 Hell's kitchen (R) [619688]

Amerikansk realityserie från 2007.

19.00 Navy CIS [738152]

Amerikansk kriminalserie från 2004.

20.00 2 1/2 män [667065]

Amerikansk komediserie från 2003.

20.30 2 1/2 män [666336]

21.00 Sveriges fulaste hem [383626]

Svenskt inredningsprogram från 2009. Del 7. Familjen Sten-gård behöver Simon och Tomas hjälp.

22.00 Grannfejden [372510]

Svensk programserie från 2009. Del 2. I en liten by utanför Öre-bro rasar sedan flera år en in-fekterad fejd mellan grannarna Leif och Erik.

23.00 Without a trace [363862]

0.00 Navy CIS (R) [882992]

1.00 2 1/2 män (R) [9592195]

1.25 2 1/2 män (R) [9716621]

1.55 Spin city (R) [6837992]

2.20 The unit [6551398]

3.10 Cityakuten [4284756]

4.00 En idealisk äkta man [2542447]

FILM Brittisk-amerikansk komedi från 1999. I rollerna: Cate Blanchett, Minnie Driver.

5.35–6.00 The Boondocks [5650896]

6.00 Veterinärerna (R) [851862]

6.25 Veterinärerna (R) [2705125]

6.50 Nyhetsmorgon [46886862]

11.00 Nyhetskanalen [712733]

11.05 Efter tio [7256442]

12.00 Nyhetskanalen [798794]

12.05 Efter tio, forts [6950065]

12.55 Hem till gården [554572]

13.20 Hem till gården [6612571]

13.55 Nyhetskanalen [4804846]

14.00 Trav [6239Direkt.

14.25 Förllossningskliniken [6611930]

15.30 Nyhetskanalen [389274]

15.35 Jon, Kate och åtta barn [2347249]

16.05 Ghost whisperer (R) [7253423]

17.00 That '70s show (R) [980133]

17.25 That '70s show (R) [639688]

18.00 Förkväll [8783442]

Svenskt magasin från 2009.

19.20 Keno [605201]

19.30 Lokala nyheter [964274]

19.35 Lokalt väder [7665997]

19.40 Ekonominyheterna [9210046]

19.50 Vädret [9209930]

20.00 Nyheterna [665607]

20.30 Postkodmiljonären [664978]

Svenskt lotteri- och fråge-sportsprogram från 2009.

21.00 Tinas cookalong [381268]

Svenskt matprogram från 2009. Tillsammans med Victoria Silv-stedt lagar Tina Nordström en trerättersmiddag på en timme.

22.00 Matakuten [370152]

Svensk matprogramserie från 2009. Programledare: Bert Karlsson.

23.00 Nyheterna [168959]

23.25 Sporten [5858794]

23.35 Vädret [4941978]

23.38 Lokalt väder [304941978]

23.40 America's got talent [171713]

0.35 Jordan, rättsläkare (R) [9227701]

1.30 The District (R) [2831114]

2.25 Arkiv X (R) [2470973]

3.10 The Practice (R) [8856824]

3.55 Popular [8850640]

4.40 Robin Hood (R) [8361195]

5.25–6.15 Soul food [3007756]

6.00 Godmorgon med A-laget

13.50 Mat med Tina

14.30 Pussel

14.50 Solen, månen och den röda planeten

15.00 Värsta vännerna

15.15–15.29 D-dax: Karoleks pilgrimsfärd

Tioåriga Karolek bor i bergen och älskar klättring och idrott.

16.55 Himlaliv: Hjärna, hjärta, ansvar, tro

17.25 Närbild

17.55 TV-nytt

18.00 BUU-klubben: Pussel

18.30 Teknikshowen

Del 1 av 5. Värsta cykeln och det underbara hjulet.

18.45 Wiz Quiz

Del 9 av 20. Dreams. En fart-fyllt och skämtsamt frågesport på engelska för barn.

19.00 UteIiv

Vassviken sjuder av liv, p.g.a. eller tack vare övergödningen.

19.30 TV-nytt

19.55 Sportnytt

20.00 Livet på Hvaler

Norsk dramaserie. Del 6 av 12.

20.52 5 minuter

21.00 Bettina &

Finsk intervjuiserie. Fågelskåd-ning och prat om vänskap. Utrikeshandelsministern och diplomaten Pertti Salolainen och den produktiva tv-person-ligheten Pirkka-Pekka Petelius pratar om vänskap.

21.40 TV-nytt

21.50 Dok: Vinyl Jam – det bortglömda ljudet

I en värld där allting digitali-seras och förenklas vill Andre producera sin musik på det gamla analoga sättet från bör-jan till slut.

22.35 Filmtid

Premiärer och fördjupning.

22.50 Pixel

Veckans kultur i debattglada munnar.

23.10 Oddasat

Nyheter på samiska. Textning till svenska och finska.

23.25–23.54 Ut ur kyrkan!

Utträdet ur kyrkan ökar. Var-för skriver folk ut sig ur kyr-kan och vem är ansvarig? Vad görs för att förhindra det.

ÅLANDSKANALEN

KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

Nyheter och Trål repris.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz

6.45–9.00 Gomorron. **6.45** Beträktelse. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt med sportnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00–11.30** Förmiddag. **9.00** Dagens väder. **9.15** Låshöran: Vägen från Stormskäret. **9.30** Ålandsnytt. **9.40** Spelmansmusik. **10.30** Ålandsnytt. **10.33** Pensionärsstunden. **11.30–13.00** Lunchdax. **11.30** Ålandsnytt. **11.45** Sportnytt. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15** Kulturen. **12.30** Gomorron. **12.55** Ålandsnytt. **13.00–16.00** Vardax. **13.00** Lyss-narnas önskemusik per mess och mail. **13.55** Ålandsnytt. **14.00** Rätt skall vara rätt. **14.55** Ålandsnytt. **15.00** Firardax. **15.55** Ålandsnytt. **16.00–18.00** Åland i dag. **16.00** Aktuellt. **16.15** Hallå Åland. **16.55** Ålandsnytt. **17.05** Sportnytt. **17.10** Åland i dag fortsätter. **17.55** Ålandsnytt. **18.00–21.10** Kvällsdax. **18.00** Aktuellt. **18.05** Kulturen. **18.20** Gomorron. **18.55** Ålandsnytt. **19.05** Sportnytt. **19.10** Åland i dag. **19.55** Ålandsnytt. **20.00** Åland i dag. **20.45** Låshöran: Vägen från Stormskä-ret. **21.00–21.10** Beträktelse.

Dagerman i ruinernas Tyskland

Journalisten **Stig Dagerman** var 23 år när han gav sig ut på sin repor-tageresa. Han anlände till ett härjat Berlin, som mest av allt liknade en gigantisk kyrkogård, med ambitionen att förstå efterkrigstiden. Franska dokumentären ”Tysk höst” från 2008 beskriver med Dagermans egna ord, födelsten av det nya Tysk-land. **SVT1 23.00**

Se det med egna ögon

www.24.ax

5.50 Morgonhjärta [22955084]

6.25 Ettans morgon-tv [73290423]

9.30 Coronation Street [3676626]

10.15 Saimi & Jalmari [6688130]

10.45–10.54 Finländska fot-spår: Henrik Finne [5453336]

11.00 Tv-nyheter [19539]

11.05 YLE News [1282305]

11.10 Läkarcentralen på Cla-rence Street [8054336]

12.00 Ettans morgon-tv: Da-gens rubriker [71012]

13.00 Tv-nyheter [10249]

13.05 Morgonettan [910084]

13.45 Arto Nyberg [6111133]

14.30 Javisst, herr premiär-minister (R) [6084]

15.00 Tv-nyheter [93997]

15.05 Herrskap och tjänste-folk [1098978]

15.57 Droppen [208315220]

16.00 A-zoom [8201]

16.30 Kungskonsumenten [2862]

17.00 Tv-nyheter [98404]

17.08 Läkarcentralen på Cla-rence Street [300389084]

18.00 Tv-nyheter och väder [4607]

18.30 Nyhetssläckan [2626]

19.00–19.52 Prisma: Hur be-

folkades Jorden? [49775]

20.00 Mot [715]

20.30 Tv-nyheter och väder [63510]

20.55 Sportrutan [3048201]

21.00 Hemmasalongen: Svart is [FILM] [5192268]

Finskt drama. (Musta jää) Saara lär känna sin mans älskarinna och hamnar in i en ond cirkel av lögner och en allt mörkare mardröm. I rollerna: Outi Mäenpää, Ria Kataja, Martti Suosalo. Regi: Petri Kotwica.

22.40 Inkorrekt, Tuomas En-buske!: Reklamen ljuger! [4254317]

Reklamen lovar sådant som inte stämmer. Om man läm-nar bort 30 procent fett från ett kex, är smaken inte längre densamma.

23.10 Tv-nyheter [1266591]

23.15 Straffbataljonen [6913171]

0.05 Fjärrlinjen: Spionagecen-trum [7247640]

0.55 Nyhetsfönster [29465485]

4.00 Nyhetsfönster [2597534]

5.25–6.25 Livet på spel: hem-ligheten med lycka [8756805]

6.00 Tellus-frågesport [2930881]

6.50 Lilla tvåan [72278862]

9.40 Smultronstället [7222510]

10.30 McLeods döttrar [8533355]

11.15 Där båtar flyter [5300775]

11.45 Finlands bästa kör [7400607]

13.00 Den gamle räven [79201]

14.00 Under Polstjärnan: För-lust och sorg [5626]

14.30–15.19 Hederns pris [7267607]

15.25 Hämnaren med res-väska (R) [9964881]

16.10 Lilla huset på prärien [4633688]

17.00 Totte [76794]

Stjärnregn.

17.12 Totte [200958423]

Naveldag.

17.25 Lilla tvåan [884355]

18.00 Första steg [26152]

18.05 Kliniken [8177442]

18.50 Tv-nyheter [4332539]

19.00 Regionala nyheter [93249]

19.10 Sportrutan [8042404]

19.15 Tvåans höstväder [8049317]

19.20 På riskgränsen: Tran-sporternas kungar [7672355]

20.10 Svängiga djur [5137317]

20.15 Sisu [678046]

Sisu – idrottsberättelser!

20.45 Matvetenskap [8794084]

20.50 Galen grej [207572]

21.20 Jope-show (R) [576249]

Enligt sketchnöjeslagen ska Jope-show förebyggga ned-stämndhet. Humorpoliser är Jope Ruonansuu och Mika Räänä.

21.50 Tv-nyheter, väder och sport [4636133]

22.05 Ögonvittnet: I konkurs till kvällen [104046]

22.35 Tredje skiftet [1425189]

Skärselden. Monroe avhålls från tjänsteutövning och orsakar en allvarlig trafiko-lycka till följd av värdsloshet i trafiken.

23.20 Pressklubben [7424336]

23.55 Dolt ord [3747733]

1.00 Tellus-frågesport [6164534]

2.00 Frågespel [8853282]

3.00 Dolt ord [8864398]

4.00 Sudoku [8840718]

5.00–6.00 Frågespel [8844534]

5.30 Väder [3649292]

6.05 Studio55 [5033065]

Pratshow för dig som är över 50. Programledare är Pirjo Haapoja och Markku Veija-lainen.

6.25 God morgon Finland [45724133]

9.10 Studio55 [9202591]

9.35 Vad ska vi äta i dag? [8433794]

9.40 Känslor och dofter [1841084]

10.25 Eurojakten [9897713]

10.35 Emmerdale [1444626]

Om livet i byn Emmerdale.

11.05 Emmerdale [9020201]

11.35 Köpkanalen [9137201]

12.35 Astro-tv [940046]

13.15 De vackra och de djärva [4749572]

Amerikansk under-hållningsserie från modevär-l-den i Los Angeles.

13.40 Godmorgon Finlands bästa bitar [251423]

14.05 Nöjesnytt [9635510]

14.10 2 1/2 män [880775]

Amerikansk komediserie. Far-son och bikiniflickorna.

14.40 Läkarna [3325688]

Varför händer det här mej?

15.30 Spårlöst försvunnen [758201]

16.25 Eurojakten [614978]

16.50 Nyheter [2808423]

16.55 De vackra och de djärva [6625779]

17.20 Vad ska vi äta i dag? [2898046]

17.25 Emmerdale [916882]

17.55 Dagens jobb! [1441997]

18.00 Emmerdale [272046]

18.30 Elixir [280065]

19.00 Sjuans nyheter [727591]

19.20 Dagens väder [980404]

19.30 Dolda liv [934249]

19.00 Lärlingen [274743]

21.00 24 [657713]

22.00 Tians nyheter [108442]

22.15 Dagens väder [5011794]

22.20 Resultatrutan [5299201]

22.30 Erikoisjoukkue [8294152]

23.35 House [4088423]

Amerikanskt sjukhusdrama med svart humor. Sömnlös.

0.35 Eurojakten [3174805]

1.35–5.30 Den rätta [77073027]

” Skulle vilja tacka VFBK som var snabbt på platsen när min bil började brinna bredvid kyrkan i Vårdö. **MESSARE**

debatt

Har du besökt Alandica?
Ja: 44 %
Nej: 56 %
618 personer svarade. Ny fråga på **nyan.ax**

Strandtomt. Låt oss besinna oss! Naturen och stränderna är vår viktigaste resurs, men den är ändlig, skriver insändarskribenten. Bilden är från Stornäset. Foto: ERKKI SANTAMALA

Ett försvarstal för naturen

■**Det här är** ett försvarstal för naturen, skriver **Isabel Kvarnfors** i ett inlägg i Nya Åland (13.10) med anledning av att Ålands Golfklubb ansöker om att få arrendera ett 70 ha stort landskapsägt område på Stornäset i Kastelholm. Klubbens tanke är att finansiera en ny golfbana genom att sälja tomter åt icke-ålännningar. Och det är inte bara naturen hon försvarar utan också våra och våra barns tillgång till attraktiva stränder. I samma anda har EU målsättningen att 7-9 % av landarealen skall bestå av skyddad natur. Märk att Ålands skyddade natur är endast ca 1,5 % av arealen!

Knappt har det tystnat kring försöket att sälja landskapsmark till icke-ålännningar för att finansiera ett hotell (som eventuellt skulle byggas senare) i närheten av fästningsruinen i Bomarsund, så skall en golfbana finansieras på samma sätt. Försvaret denna gång är att bosättning i anslutning till golfbanor är den gängse finansieringsformen på annat håll. Man bara undrar: säljer man också på annat håll samhällsägda mark?

I Brändö säljs redan stränderna till icke-ålännningar

med kommundirektören som företagets försvarsadvokat, men klart i strid med intentionen i bestämmelserna. Det försvar som förs fram i Brändö är att så gör man ju också i Mariehamn. Det går ingen på, får man hoppas.

Mariehamn är den enda åländska kommunen med en god övergripande planering och planeringsansvaret ligger huvudsakligen på staden. Det går inte att planera ett litet område i taget för att sedan sälja till icke-ålännningar. Därför kan man i Mariehamn promenera i stort sett runt hela kommunen längs vackert anlagda strandstigar till glädje, har det visat sig, också för grannkommunernas invånare. (Den som vill se skillnaden kan titta norrut från Slemmerns strand. Det är inte svårt att se var gränsen mellan staden och Jomala går vid Nabben.)

Låt oss besinna oss! Naturen och stränderna är vår viktigaste resurs, men den är ändlig. Det insåg förra generationens landskapspolitiker. Vi förvaltar den resursen för kommande generationers ålännningar, för våra barnbarn och barnbarnsbarn.

Jerker Örjans

Slarv och ignorans med Grelsby kungsgård

■**I tidningarna** har man kunnat läsa små notiser om att ett av husen på Grelsby kungsgård skall rivas och att andra byggnader skall snyggas till. Men ingen har ställt frågan varför måste huset rivas?

Jo, det beror på att ägaren Landskapsregeringen har underlåtit att underhålla huset. Cementtegeltaket har i årtal varit otätt, utan att man åtgärdat det. Är det rimligt att

Landskapsregeringen sköter om sina byggnader så illa? Är det hållbar utveckling? Nej det är slarv och ignorans.

Vilka tjänstemän bär ansvar för slarvet? Vilka andra av landskapets hus kommer att gå samma öde till mötes på grund av att underhållet missköts? Det vore kanske på plats med lite undersökande journalistik i ämnet!

”Huskramare”

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■**Maskinmästarn** hälsar att det är dags nu att sätta plast runt batteriet, ett tunt lager ÅCA smör i fördelarocket och spraya 3 burkar WD-40 över maskin. Mvh M/S G.

■**Med tanke** på att det var J. W. Himself som drog igång hela karusellen, blir man lite fundersam då man läser hans insändare i NÅ d 22 oktober. **0457.**

■**Vem är snyggingen** som var och träna på Träningsverket? Han vet nog vem han är ;) **0457.**

■**Det är dags** att vakna nu! Kolla in www. vaccinationsfaran. se. **0400.**

■**Hördö ”Fårskallen”,** jag tycker det låter som att du är avis på bruden som dansade med den eländigaste karln enligt din mening!? Varför bjöd du inte upp henne själv? **En dansant brud som var där.**

■**Hurra katamaran** på norra linjen det vore nåt de. Kör hårt Veronica. Hälsar **pendlaren.**

■**Vad bra** att de kanske kommer katamaraner i skärgårdstrafiken. Det ser vi fram emot och kortare restid skulle vara bra, hoppas det blir av inom en snar framtid. **0457.**

■**För en gångs skull** är jag helt enig med dig, Nina. Det gäller alltså alla sk-t tv-program. Skulle vara kul att se om trenden håller också vad gäller program vi gillar. Så kom igen Nina, och berätta. **Kasper.**

■**Kan någon förklara varför** den nya EU-förordningen förbjuder fritidsfiskare att sälja sin fångst i framtiden?? Har det varit ett stort problem? Är inte de **jättelika** EU-fiskefartygen som rovfiskar utanför Afrikas kust, i brist på ”egen” fisk ett större problem? Skall utnyttjandet av den stora kontinenten aldrig ta slut? Kan vi inte bara bojkotta alla idiotiska ”Brysselokratregler” nu? Låta det sunda förnuftet segra? Våra barnbarn kommer ju se oss som förståndshandikappade i framtiden, som bara spelade med och inte brydde oss. **Förundrad.**

■**”Fårskallen”!** Kanske kärlek, eller möjligen pengar. Tänk lite! **0457.**

■**Så!** Nu är de dags igen för att göra Åland lite sämre igen.. Genom att börja plocka in på busstiderna.. Kvällstiderna och på lördagen... Jag förstår inte! Hur kan det dras in på pengar överallt förutom alla onödiga byggnadsprojekt som det pratas om!! Jag fattar inte hur politiker tycker att massor med viktiga saker ska läggas ner och dras in på osv å sen läser jag i tidningen att de planeras mera golfbanor och massa helt onödigt skit! **040.**

■**Hej!** 40+ jag är inte så lång har

gråblå ögon och brunt hår, varken tjock eller smal. Kan inte du lämna ditt tel nr till tidningen så hör jag av mig? **0400.**

■**Folkhälsan i Finström** bygger ett nytt parkhus.Vi säljer vårt gamla hus till högst bjudande.Ring för mer info: **040.**

■**Hej du 0457!** Nä brossan börjar inte på A. **0457.**

■**Hej du busunge!** Mycket snopen över ditt mess! Kan inte tro att det är rätt tjej som svarat på mitt mess! Tror inte på under och mirakel! **0457.**

■**Hej du käcka 30-åring!** Lämna namn och telenr till tidningen! Så hör jag av mej! Kan du beskriva hur du ser ut? **0457.**

■**Skulle vilja tacka VFBK** som var snabbt på platsen när min bil började brinna bredvid kyrkan i Vårdö. **040.**

■**Alexander E** varför tror du att vi vill ha något med er att göra för att vi berömda J B? **0457.**

■**Det här borde** alla läsa: Tidningen Åland torsdag 22/10 sid 15: Ett väl genomtänkt och realistiskt förslag till hur Åland kan börja resan med att ta över skat-tebehörigheten. Barbro Sundback löser knuten att få Finland att acceptera egen åländsk skat-tebehörighet. Väl tänkt BS! PS. Jag har inte blivit sosse, men ett bra förslag förtjänar stöd även om det kommer från vänster! **Björn Gustbée.**

■**Vilken lycka** att messa Nyan finns! Det är så bra rehabilitering för oss intelligensbefriade, socialt handikappade och förståndslösa att göra oss hörda där. **040.**

■**Oj oj,** skulle filmas detta, trögs kallarna på Sviby-bron. Rött ljus betyder inget alls för många ålännningar och rondellerna, man stannar inte inne i dessa, samt gear mot trafiken i en rondell. **040.**

■**Hör du du** nu är jag riktigt förbannad på dej här i Emkarby som smyger på natten o släpper ut luften i däcken, kastar ägg o sten på bilen! Har du någe vett kvar i huvet? Vet mycket bra vem du är! **0457.**

■**Tycker** att klockomställningen är onödig, men visst var det skönt med långpromenad med hunden kvart över sju i söndags morse. **Morgonvandringen.**

■**Miljoner svälter** i världen, hästar föds upp i tusental för att grävas ner efter 20, 25 år pga alla mediciner i köttet, golfbanor byggs på odlingsjord är det verkligen hållbar utveckling? **0457.**

■**Vill din mobil** dröja sig kvar i sommartid fastän du ställt in automatisk uppdatering? Stäng av den och sätt igång den igen. Då bör det vara normaltid. Knöligt men sant. **0457.**

■**Var e alla söta** trevliga tjejer? Finns de nå sånna? **040.**

■**Följetongen** fortsätter. Machojägare, en kör båten och en står i båten och skjuter allt som kommer flygande från vassen. Tas det vara på köttet eller är det bara lek? **0457.**

■**Alltså** man läser i tidningen att ca 3-5 personer åker fast för rattfylla och fortkörning på Åland varje dag. Tänk hur många som lyckas smita undan kontrollerna varje dag?? Tänk hur många liv som sätts på spel p.g.a dessa människor? Är ett människoliv ingenting som vi värdesätter? Lite dagsböter och några dagars körförbud ska väl räcka tror idioterna som sätter upp lagar och regler. Men när ska ni inse att de behövs så mycket hårdare straff för att statistiken ska minska och för att barn och vuxna människor ska kunna gå på gatan utan att behöva vara rädda för sina liv? Vad krävs för att ni ska höja straffet?? En dag kanske de är ett av era egna barn som står i vägen för en fyllekörares tokfärd. **0457.**

■**Fattig torpare** söker fru! **0457.**

■**Har Kotipizza** öppet kl 1 på natten? **Kille 40.**

■**En 1-åring** som läser messa Nyan? Ja men grattis då! **050.**

■**ÅLP XXX,** du som körde i lördags på Jomala-rakan vid 17-tiden, du är en trafikfara! Skäms på dig. **Vägens ögon.**

■**Kan du bekräfta** att du är kräfta? **050.**

■**Kan ju säga** att klarar jag även de här så finns det inte något som kan få mej att börja dricka igen! N.

■**På allt för många** möten sitter slumrande dummerjönsar vars uppgift är väldigt oklar! Men erättning ska dom ha. **0457.**

■**Jag kan bara** inte låta bli att berömma butiken Snickarbyxan! Vi letade en jeansjacka häromdagen och det var omöjligt att hitta, trodde vi. I Godby Mattssons fick vi tips om Snickarbyxan. Tack för det, du vänliga damexpedit i Godby! Service som vi fick hos Snickarbyxan var suverän! Så skall det vara! I många butiker får man känslan att man inte är välkommen men i Snickarbyxan kände vi extra välkomna! Hittade även jeansjackan som vi var ute efter! Tack för det vänliga bemötandet! **Raili Sergejeff.**

■**Nog är det** för jävligt att man inte ska få vara lycklig något mer! Skulle jag orka så skulle jag börja supa! **0457.**

■**Jaha du lilla trollunge!** Nu fattar jag hur jobbigt du haft det med mina mess! Är själv utsatt för det nu! Du måste ju ha ett sagolikt tålamod! Jag är jättelessen över alla messen du fått av mej under åren! Hoppas du skulle kunna förlåta mej för det?! N.

■**Vart tog du vägen** du käcka 30 år tjej? **40+.**

■**Du som vill** att internet på Rosella ska fungera, jag håller inte med dig, det är väl inte hela världen! Man kan göra studier, arbete och nöjen hemma! **Från mig.**

■**Varför** kan inte Tullarns äng få vara lika naturlig som Ramsholmen. Gamla vackra träd får åldras naturligt. Bli hem för insekter och fåglar, för att sen bli mull tillbaka. Det är naturens gång. Välskött och vackert är det ändå. **Paller-tanten.**

■**Ta bort Select** och ersätt med 7eleven, ta bort Hesburger och ta hit Burger King, ta bort Kapp Ahl och ta hit HM, ta bort Kazu och ta hit Rockzone. Slutligen, ta bort Kantarellen&Sparis och ta hit Willys och Ica!! **Krollx.**

NYANS ROS

...till **Nemi och Susy** som städade det möjliga kylskåpet, ni gör livet lättare att leva :). **0457.**

...till **Caroline Sjöblom** från Åland United som drog träningen åt oss tjejer i fredags vid Godbyhallen. Rosen kommer från IFBK **Tjejer 2000 - 2003 födda.**

...till **Inger Lampén.** H: **Nalle.**

HÄLGE

ZITS

M:HAMN 02.55 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 → 00.40 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15

Passagerare utan fordon/passagerare med fordon skall vara incheckad senast 30 min. före avgång
Transport till/från Mariehamn-Långnäs reserveras med bätresan

BILJETTBYRÅN ändrad öppettid: 09.30-17.00

SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 mån-fre 8-21, lör-sön 10-18
(1,72 €/besvarat samtal + alltid insmsa)
www.tallinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn
17.45 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 → 04.50 - 18.00

TALLINK

Check-in senast 30 min. före avgång
Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552
(1,72 €/besvarat samtal + alltid insmsa)
www.tallinksilja.fi

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA

måndag-torsdag

M:hamn	Kapellskär
08.00	→ 09.15
16.00	→ 17.30
15.30	→ 12.00
22.00	→ 19.00

fredag-lördag

M:hamn	Kapellskär
07.30	→ 08.30
12.45	→ 14.00
18.30	→ 19.30
12.00	→ 09.00
18.00	→ 15.00
23.00	→ 20.00

söndag

M:hamn	Kapellskär
12.00	→ 13.15
18.30	→ 19.30
17.30	→ 14.00
23.00	→ 20.00

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	→ 06.30
04.35 M	→ 09.40
09.55 M	→ 15.30
14.25 M	→ 18.55
14.10 M	→ 07.45
23.40 M	→ 16.45
07.45 M	→ 18.00
03.20 L	→ 20.10

Åland-Finland dagligen

ÅLAND	ÅBO/H:FORS
03.30 L	→ 07.35 Åbo
14.25 M	→ 19.40 Åbo
23.45 M	→ 09.55 Hel
14.10 M	→ 08.45 Åbo
01.00 L	→ 21.00 Åbo
04.25 M	→ 17.30 Hel

M = Mariehamn L = Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ord avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar att köra ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE

Storagatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

MÅNDAG 26 OKTOBER 2009

dagens ålänning

”Det var en jättetrevlig fest”

På gång- och cykelvägen i Mariehamn Dalbo promenerar ett rödklätt par med en hund i skymningen på söndagseftermiddagen.

Hej, vilka är ni som vågat er ut i regnet

–Jag heter **Ingalill Borg** och bor på Klinten. Jag är ute och går med hund och pojkvän.

Vad heter hunden och pojkvännen?

–Hunden heter Tim och är en korsning mellan tax och border collie. Han är jättesnäll och pigg för sin ålder. Pojkvännen heter **Göran Engblom** och bor i Lemland.

Vad gör du till vardags?

–Jag jobbar på Crosskey som produktspecialist. Det har jag gjort sedan starten 2004. Före det jobbade jag på Ålandsbanken.

Vad gör man som produkt-specialist?

–Jag jobbar med tidrapporteringssystemet Easit och så är jag blankettansvarig, det vill säga skapar blankettbottnar för bankavtal. Bankavtalen är på svenska, finska och lite eng-

Trotsar regnet.

Dagens ålänning heter Ingalill Borg. I går gick hon på promenad trots regnet och trots att hon var lite trött efter den stora ÅAB-festen kvällen före.

elska. Andra skriver texten och jag lägger in dem.

Aha, Crosskey. Då vet jag att du var på fest med 500 andra på lördagskvällen.

–Ja, vi var bjudna på ÅAB-koncernens 90-årsfest, först i Alandica och sedan i Balichallen. Det var en jättefin fest.

Vad var bäst?

–Mark Levengood, helt klart. Han är suverän på att blanda humor och allvar.

Fick ni god mat?

–Mycket god. Som förrätt fisk och svartbröd, som varmrätt stenkolsgrillad oxfilé med till-

behör och till dessert en mousse av något slag.

Och sen var det dans hela natten lång?

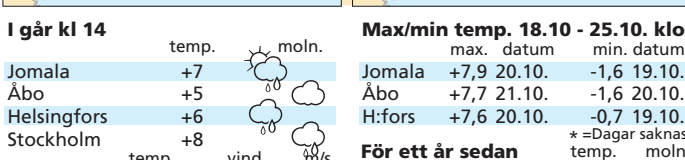
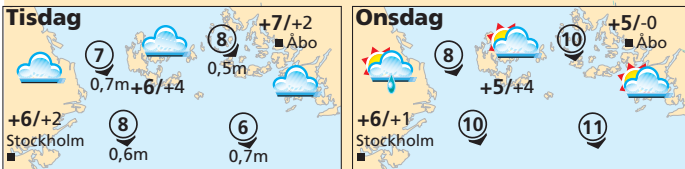
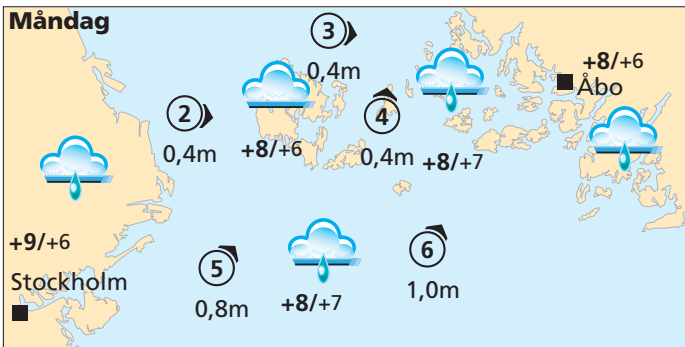
–Jadå. Så jag är lite trött i dag. Om det inte hade varit fest så hade jag kanske sprungit halvmaraton på söndagen när det var Åland Marathon. Jag gillar att motionera.

Och till sist: Vem får din hälsning?

–Jag vill gärna hälsa till min före detta svärmor **Judit Malmberg** i Enklinge och Görans mamma **Hildi Engblom** i Mariehamn.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

vädret

Nyhamn	+7	OSO	10	Jomala	10	
Märket	+6	OSO	9	Åbo	+9	
Kumlinge	+6	SO	5	Helsingfors	+9	
Vattenståndet i går kl 14				Utomlands i går		
Föglö	-1 cm	Åbo	0 cm	Köpenhamn	11	Madrid 20
				Oslo	+6	Rom 22
				Bryssel	15	Aten 16
Solen i dag				Moskva	+4	Las Palmas 26
Mariehamn	7:49	16:58		London	17	Phuket 30
Helsingfors	7:29	16:38		Paris	13	Peking 20
Stockholm	6:54	16:09				

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

dagens rätt

Fiskpaj

1 paket djupfryst smördeg/bladdeg
Fyllning:
1 kg rökt fisk
2 dl okokt ris
4 ägg, hårdkokta
dill
salt efter smak
0,5 tsk citronpeppar
2 dl crème fraiche

Tina degen. Koka under tiden riset och äggen. Rensa fisken och blanda med det kokta riset och de hackade äggen. Blanda till sist i finhackad dill och crème fraiche. Avsmaka och tillsätt eventuellt mera salt. Dela degen i två delar. Kavla ut och lägg den ena delen i en pajform. Häll på fyllningen och lägg sedan den andra delen på som lock. Pensla med ägg och grädda i 225 grader ca 30 min.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

ÅLANDS MUSEUM
fyller 75 år!
Kaffe och tårta bjuds hela dagen tor 29.10.
Välkomna!
Tisdagen 27.10. kl 12:
Lunchguldning av stenålderslådan.
ÅLANDS KONSTMUSEUM
Tisdagen 27.10.kl.18 - 20:
Vernissage av
Öppen salong för unga tecknare

HALLOWEEN-FEST
Dans till partybandet For Fun
Trerätters halloweenmeny
Boka bord på 41170
Fri entré
VÄLKOMNA!
GODBY HOTELL
Festivaal - restaurant - cafe

ROBUST NYHET!
PIZZABOTTEN MED HÖGT FIBERINNEHÅLL
Tillägg för normalpizza 50 c, medium pannpizza 1 € och familjepizza 1,5 €.
KOTI PIZZA
ABSOLUT.

DIN SPORT & FRITIDSBUTIK!
SKRIDSKOR CCM
49,90€
Strl 26-29, 30-33, 34-37
SPORT center
NORRAGATAN 9,
tel. 16 489, fax 16 589.
Öppet 9-17.30 **lörd. 10-14**

Caritas FOTFIX
1 år
Och det firar jag med specialpris på **fotvårds-behandling** (20.10-20.11)
40€ (ord pris 44 €)
Nu kan du köpa **Mabs stödstrumpor & Prosox strumpor** hos mig!
Carita Bonn
dipl. fotvårdsterapeut utför medicinsk fotvårdsbehandling
Tidsbeställning: tel. 12 396 eller 040 542 5959
Folkhälsans allaktivitetshus

SUNNUNTAI SPECIALVETEMJÖL
2kg i plåtburk **5⁹⁰ st**
KILOMÜSLI
1 kg **2⁵⁰ st**
PÄRKKA
Gäller mån-fre
MATHIS
VÄSTERNÄS TEN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

TeleButiken
Mariehamns Telefon Ab
Sony Ericsson
515€
Veckans produkt
Aino
Med väldesignade Aino™ från Sony Ericsson får du all underhållning du kan tänka dig. Aino™ är gjord för att fyllas med din favoritmusik, foton, filmer och poddsändningar. Ta sedan med dig underhållningen vart du än går och häpna över den fantastiska 3-tumsskärmen.
Storagatan 6, tfn 27 448 www.telebutiken.ax
Måndag-fredag 08-17
lördagsöppet 11-15

Framkalla dina digitala bilder enkelt via www.fotoplus.ax eller i kioskerna på Torggatan 1 tel: 14200

